Søren Kierkegaard og S:t Sørens-Dyrkelsen

Forord til den elektroniske udgave

Dette verk av **Erik Bøgh** (1822-1899) er digitalisert 2013 av Det Kongelige Bibliotek i København og tilpasset for Projekt Runeberg i februar 2014 av Ralph E.

Søren Kierkegaard og St. Sørens-Dyrkelsen.

Feuilletoner af **Erik Bøgh.**

Men Gude, Gude skal der gjøres paa den officielle — velmente — Usandhed. „Fædrelandet“ 22de Marts 1855. Søren Kierkegaard.

Kjøbenhavn. Forlagt af Boghandler Th. Gandrup. Fjeldser & Gandrups Bogtrykkeri. 1870.Forord.

Det er nu over femten Aor siden, at Biskop Martensen imod Dr. Søren Kierkegaard anførte Jakobis Ord: ..Mir fallen gleich Maulschelten ein, wenil icti Lente mit erhabe-lien Gefillnnugen herantømmeu sehe, bie uicht eiunial llllr recht-schaffene Gesinliungeu beweisen —" og udhævede, at de ille var slaaende nok til Anvendelse paa hans Færd, da dell indvortes Mattgel paa Retskasseuhed langt-sra var Noget saa slemt, som „Falskhed og maskeret Væsen, der helliger nsædelige Midler ved ell indbildt religiøs hensigt, hvisket altsammen tilhører det Væfell, vi font Kristne er for-psigtede til at sorfage." ^isfe haarde Ord gsasdt ierkegaards Jndsigesse imod. at Biskoppen „kanoniserede" sin Forgænger som „et as de rette Sandhedsvidner", og halls Fremstilling as dell Bortgangne som svag, ntldessessl^g og sull stor soln deklamator. ^e blev besvare de med nye Bsadartikser, hvori Kierkegaard sasdte samt-sige Bisper og præster for ssøfesstsædse Krælnnlerssæse, der sige^ foln Judos solgte deres ^erre, snu tis høsere ^ris og paa mere oprørende Maade, og da præsterne svarede i tissvarende ^olle, steg Bitterheden hos den trænsede ^ialettiser h øsere og hosere, indtil han i sit sidste „^seblik" paatog flg at bevise, at præsterne var „Menneskeædere paa den afskyeligste Maade." Saa tidt skyede man dengang dsærve lsdtrys.

Sandhedsvidne-Fefden slnttede paa den sar Angriberen heldigst mulige Maade: med hans ^ød. Fra førfl as havhehall — font den, der med glimrende Vid, forbavsende hensyns-løshed og i Fuldkommenhedens Navn angriber det usuldsomne

Bestaaende, saa set saar s ^ havt Mængdens Bisasd paa sin Side, men esterhaanden, som hall gik yderligere og yderligere, fagtnedes det, .^ans Modstandere flk mere og mere Medhold, naar de beskyldte ham for at misbrnge Jdealet tis ^osell for Skandalen, og selv de, der havde gottet sig mest over hans Angreb paa „den ossieielle Kristendom", maatte trælle paa Skttldrene og ryste paa hovedet, da han gsorde det til Kristen-pligt at sky ægteskab og lade Slægten nddø. Netop i det ^seblik, da endogsaa hans mest suldtro tilhængere skælvede ved nansen oln hans næste Stridt, standsed^ ell pludselig Syg-dom hans vilde Fart: han døde, Modstanderne tav og Beundrerne sil uimodsagt Ordet. Nn var hall snil „dell store Afdøde", Reformatoren, der vilde have udrettet det lltrolige, hvis hall blot havde faaet ^id dertil. Fire Aar fenere, da man udgav halls efterladte Vært: „Synspunct for mill Forfattervirksomhed^, hvori hall selv havde

givet ^lan, tegning og Maalestok til det eftermæle, hall

ønskede, var Stemningen allerede faa beroliget, at hans til hængere og Modstandere, ndell at udsksælde

hillanden, sunde lld^

tale deres sorsksellige Meninger olll dette tvetydige Værl, og der var altsaa godt ^aab olll, at man, naar der endnu var gaaet ell halv Snes Aar, lllaatte sunne llævlle dell ftore ^atiellts Sygelighed, uden at der oploftedes lloget Ranla-Raab paa

helligbrøde. tette haab skog imidlertid sesl, og det saa del sorslog.

llagtet dell iaar paabegyndte lkdgivelse af Søren Kierke^ gaards „efterladte papirer" kull er iværsfat, for at disfe kall tsene til at besyfe hans personlighed, haode „Folkets Avl^

neppe tilladt sig ved hsælp as de givne Oplysninger at laste et ^lilnt over nogle as hans ille tilstrækkelig ksendte Skhgge^

sider, før „tagbladet^ overfaldt Anntelderen med en Vredes udgydelfe, der i henseende lik anmassende h^tl^ opstyltet Jar-gon. bsind Avtoritetsbenltdring og aandelig llformuenhed over gaaer Alt, hvad der os vittelligt er fremført as Nogen, der har arvet den Afdødes Sygelighed uden at arve halls Begavelse.

Netop fordi delllle „efterskrift" virketig er noget llalminde-sigt og lldmærket i fit Slags, idet den fnldstændig kall tsene

til prøvekors paa al delt daarlighed, fonl en fkranteude Ssæl salt paadroge fig ved ot tage Arv ester dett geniale Afdøde ^

netop derfor har den for lllig faaet ell særlig Betydning. og fknlde Nogen bebresde mig, at seg ved lldgivetfen ils de søs-geude Fenilsetoner har vist dell sor stor Opmærksomhed, tall seg uudsknlde lllig med, at delt bedre end uogetfolnhesft ondet Be vis godtgsør Nødvendigheden af. at de omtalte Skyggesider hos det sarlige Forbillede bliver klart belyste.

„dagbladets" Anmelder har i mine lldlolelser ont Søren kierkegaard villel fe et „^ad, fonl tnau knude fristes til at tiltro ell persoulig Aarsag."

J delttte henseende kalt seg oplyse. at seg aldrig hverken paa førfte eller altdett ^aaud har staaet i nogetsomhelst person-sigs Forhosd til ham, sa, at seg ikke ettgaltg har tall med hattt. J lllill llttgdotn har seg værel fuldstændig blændes as halls Aandrighed. seg nærer elldun dell dybeste Beundring sor haus Skarpsind, og seg erksender, at hall har spredt ^ys over mangt et rulett ^ller. sont tidligere stod uklart sor mig. ^er kall sølgelig ikke være ^ale olll, at llogell personlig llvillie luod dell mig sra Olltgangslivet aldeles srelnlnede privatmand fknlde være gaaet over paa den af mig fra først as saa høst skattede Fvr-satter.

dersom milt Fremstilling vlrkelig skulde bære præg as ^ad, da er der kntt et, hvorom der kall være ^ale, og det er

et .^ad, sonl seg vedksellder mig. og som enhver, der har

^serte sor vor Foskesykke og Ose sor vort Aandssiv, maa dese med mig.

Jngeu. der har agtet vaa didens degn, vil kunne negte,at der i dell fidste halve Menneskealder, lleto^i c den Samfunds-lsasfe, hvori vort Aandsliv færlig skusde blomstre, har udviklet sig ell slellt Stsge, der sorspisder dell aandelige Frembringelses-evne og ^ivssrodighed ved at udtømme Kræsterne i gold Kritik, og at denne Snlitsot endogsaa er trængt lied til de iiiefl ulllhlldige og nklsudige Smaasolk. ^er er efterhaanden opstaaet ell hel Vanslægt af „Aander", folll paa sin Kierkegaard sk ille er blevne udviklede til Mennesker, og derfor i Mangel af s^vne til al srelllnle ^ivet, vil gsore sig gjældende ved at hemme det— som med kierke-g a ard st Forfængelighed besler til Benlldring ved at ind-filtre Sandheden i ell paa korund af sin ufolkelighed og Op-skrllelse lærdklsdende Adrakadabra-Stil, ubekymrede oni deln, der

kall vildledes ved dette gøgleri — som med kierkegaards .hovmod betragter sig solll ophøsede over enhver Sag, som de

mangler ^serte til at søle sor og Kræfter til at kæmpe for — folll llled kierkegaard sk ^enflsn sløs hed, lldell at

agte paa Mnlighed og Billighed, i Krast as et Skræmsels-Jdeal, hvor-lil de selv ikke stailr i nogetsomhelst Forhold, tiltager sig Rel tit at laste og sorlaste enhver Virksomhed, der bærer og maa bære llsuldkolnmenhedens ^ræg — sonl med kierkegaards Mangel paa Retssolelse naarsomhelst kall sritage sig selv sor de almindelige pligter og indskude sig llllder dell „høkere Moral", der giver Aalldslnellneskene Forretligheder for ^ver-dagsfolk — og folll llled kierkegaardfk Selvforgndelfe stempler enhver Mellillg, der strider illlod dell as delli selv ud-talte, solll et Ksætteri, der sætter den ^aagsældende tldellsor ^oven.

^isse aalldetige Svæklillger er alle Osfre for ell og samme slemme Syge: den lnarvtærende Jegsot ^ og denne snigende ^ød, der værre end Krigens Bkodsndglsdelse og Snlilslsgdommenes s^ist kall askræste et Folk, er det, seg hader, hader sonl festen l Jeg kunde ikke elske det Folk, hvortil seg hører, hvis seg ikke gsorde det.Men ^ad til Slsgen er so ikke ^iad til den Slsge : Sygdommen er so knn haus llslskke, iske hans Værk. At Sørell Kierkegaard har været det af dens Offre, høs hvem den naaede siu far-sigste lldviksing, og at dell fra hanr, mere eud sra nogen Anden. har udbredt sig. skal ikke sægge hanl sor .s^cid , men naar hans blændede eller bsinde Beundrere vil kanonisere ham soln „Sand^ hedells — det er: den aandelige Snndheds — lldbreder" og som „Forkænrper sor vor lldvilsing", saa er det simpel ^sigt sor den, der selv har saaet Olilene op sor hans snlitsonlnle Sygelighed, at paavise den og nævne den ved dens rette Navn, til Advarsel sor Andre, og det vilde være sesgt, hvis han sod sig asfkrække derfra, fordi hall sorndsaa. at han ved Opsyl-delfen af denne ^ligt lldfatte sig sor Oversasd af dem, der har sat sig paa den store .^fobs Arnested sor at skrabe sig med hans esterladte ^ottefkaar.

t. lldgiøelseu as i^øreu kierkegaard^ esterladle papirer.

ll. ^øren kierkegaard som digter.

lll. ^ren kierkegaard^ personlighed helvft as de esterladte Papirer.

l^. ^t. ^øren^rkelsen øg „efterskriften" i „dagbladet".

Magun^ ^irik^son og isøren .kierkegaard. ^t. c^t. ^øren^ ^andbrnbed øg Pal^eu^ ttsestbarbed.l.

^ltt lf^itt^sett tts ^tttett Kietk^llttl^ ..^sterfl^te ^ltsuttt^.

^uhver kunstnerisk Forsatter aspr^eger f sine Barker et fiffede as sill aandelig personlighed, og so tuere han er Kunstner, so ædlere og smukkere hsiver dette Billede. ^a det lleedle og llsks^ttne ^ selv otu det sor en Stund katt ki^he sig saa sast ved hans private person, at det u^steu sattes at v^ere en ^el as den kuu e^ ^ tragte sotu en udsondring, et Stttuds, et paah^ug, hvor-sor hart bt^r stribe at hesri sit Besett , strend hatt diser sig sor ^uhlikuut, vinder Billedet kun i kunstnerisk Sand-hed ved at srigft^res sor dette Assald. ^igesout utau, naar ^aleu er out et legeutsigt por-treet as en Mand, sordrer at se hatrt i eu ordeulig paa-klædning, sund og srisk, vasket, redt og harheret, saaledes vil utan ogsaa se hans aandelige Billede i de Arhesder, der skal ass^esle det. ligesaa lidt sout det Stuuds , han vasker as sine ^uder, det Skevg, hau rager as siu ^age, det St^v,han h^rsterassinFrakke,ellerdeuBlegn,derisorgaarssad s^aa hattsNe^se, tilhorer haus hdre person, saa lidt har de uartigheder, hau gsorde sig skhldi^ f sotu Baru, de Mis-sorstaaelser, sout hlev o^ktaredekvaner, l^an har ^tfiagt, de Ss^lsfhgdolltnte, hall har over-

ftaaet, og de halvfærdige Sætninger, han har overstreget i sine Manuskripter, ltogetsoln helst Krav ^aa at sorpslllllre

eller flette det billede , hvori hatt selv overgiver sig til efterverdenen,

desværre bliver det i Bærkerne bevarede billede alt-for oste afleveret i forvansket tilstand fra forfatterens

egen ^aand, fordi l^an ltllder kldarbesdelsen as disse i Ste-

det for kltlt at tænke s^aa det Arbefde, der af fig felv skulde ass^efle halls person, mest har tænkt paa dell Stifling og dell Phnt , hvori ^all vilde overgive sft uforglemmelige

Jeg til evigheden. ^vor ofte hat: vi ikke fet Affektali o-

ttelts væmmelige Sminke skæmme detl oprindelig stttde og sande Menneskefarve, snart llled hektisk Rosenrødt

og snart

ttted elegisk Marmorhvidt^ Og hvor fælt har vi ikke fet felvforelskede Forfattere forevige deres Skrøbeligheder og

Skavanker^ ^og deri maa efterverdenen finde fig ^ tider er i al Fald dett fattltlle realiftiske, ukunstneriske Sandved

f disfe billeder sont i et Fotograsf, der fremstiller dell As^

hildede med sortrllklle Miner eller i ell fthg Stilling, og man kan til Nød fige: den, der felv har afleveret sin personlighed

f en saa assektert Skikkelse sont ^eiue sog hans smaa Kopister^, maa i det Mindste i detOseblik, da halt vedkfeudte

sig dette billede, have været assektert^ og den, der saa-ledes sont Rousselon har oversølet sit eget Minde tned

stnndsige ,,^ekfendelser^, ntaa virkelig have været nrenlig, da han optegnede og udgav sine ^tbvert Menneske har naturligvis havt Ofeblikke, der ikke egnede sig til Fremstilling, og banker, sollt klln sor-tsente at glemmes^ overgiver han selv disse til Fremtiden, da diser han derved , at de har været ntere end forbi-gaaende, idet halt anerkender dent solll tilhørende halls ^il-lede, nlen hall er berettiget til at protestere, naar ell Att^ dell sor hele Frenltidens sretllnlede pllbliftltll asbildel^ hattt i det Neglige, hvori hatt kltll l^lr vist sig sor sit Spesl eller sill til egen ^sterretnillg bestelute dagbog. Be dett salig Forsatter, der esterlader sig et Navll ell i halls Arhesder udpræget personlighed — naar halls ^o salder

i ^kisterettens ^ællder, og hans Arvinger saar ^hst til at gs^re fig interessante og tselle penge ved at supplere denne

personlighed og dette Navll f ^er er da ikke saa llssel en

^as as aslagt aandeligt Skident^ , at de ikke vis ^ællge dell paa hans Figurs opdages der blot en lille plaster-

stritulnel , sotu engang har dikket ell Rist paa hans

hud, saa llistrer de dell sast nlidt i Ansigtet paa halts forklarede Fremtidsbillede, og lhkkes det ett literær Fese-

kone at opstuve elt asskaaren ligtorn, der nbestridelig en l^altg har plaget haln, saa bliver detllle Relikvie udstillet sottl en karakteriserende ^el as halls historiske personlighed, sor at det tilfældige publikuut , der ikke har ^id til at gs^re noget ulere olllfattellde ^ekselldtskab lned fallllne, dog

kan lære noget af dell hedengangnes Væsen at ksende.

^et lhder sælt, tllen det er ikke overdreven Bal^ae har sagt, at dersvnl lnan kunde faa den for-

lltlftigste Mand til at optegne alle ^e l^alvsortuede og nfortuelige Forestillinger, der f ^bet af et Kvarter frenl-

sprndler af halls ^ankevæsd, vilde enlsver ^æge , der saa Optegnelsen, straks give haln pas til galehuset . nten gsæl-der det en sædvanlig sornllstig Mand , lllaa det i langt

h^ere ^rad gfælde vtn en digter, hvis Originalitet netop er betinget as, at hans Forestillinger i Størrelse, Fornl og

Klarhed asviger sra det Sædvanlig^ nten i allermeste t^radvilde Ashildttingen ^ls et saadant ^attke-Kaos blive sor-virrende, naar det skrev sig sra et rigt heglet ^oved, der ^aa ell t^fallg led as ell overvældende Frenlbringelsesdrist

dg ell næsten snsdstændig Mangel ^aa den aandelige Avle-krast ,

der er nødvendig sor at give de nlldsanglle Jdeer digterisk ^iv og sufdhaaren Fortn. Og l^vetn tl^r negtes at delt store Sprett Klerke-gaard var ell saadan lllhkkelig^ ^an, l^vis hele ^allke-liv var en sortvivlet Sishsus - Kanl^ sor at tilresfektere sig dett Jnderfighed og srelnkritisere dell ^igterkrast, hvis

Savn drev halls tungsind tif Banvidets s^rændset

Jeg kall nystell ikke tænke tnig nogen Forsatter, hvis

Minde tnindre kan være tsent tned, at tnan ltdgiver hans ^esterladte papirer".

Sprett Kierkegaard var ikke blot en genial

Mand, nlen han var desværre tillige en shg Mand. ^e as hanl selv udgivne Værker vfdlter til Overstod otn begge ^ele. Man skal have en kærnesund Natur sor ikke ^tt

sntittes as hans Shgdonl, nlens nlan under læsningen as dent bellndrer hans Sfars^shn, og det uagtet han nled sin

tnikrosko^erende Kritik har ordnet og renset deres Jndhold. ^vert Osehlik hl^rer lllan patientens Stønnen gsennetn Bis-

nlandells Forelæsning, hvert Osehlik ser ntan, at dell Fin^ ger , hvornled han sknlde udpege os Besell til Sand-

hed og ^hkke, er krampagtig sastffelnt til hans egen hkod^ lt^se pnls, hvis Jagttagelse netop paa t^rnlld as hans Shge-

lighed hringer hanl til at sætte alt Andet til Side, o^s kun altsor oste tnaa lllan spörge: ^r det d^n s^^

bænker eller er det den svage, selvksære, sorsængelige og as-sekterte Patient, der talere Og saa vil tnan ltlt — uagtet ^halls legitinte hoglige Askotns ^al næsten er— gaa hen og udgive ^ Joltrllafer, indehosdende

Kvartsider, l^ stirre og nlilldre dagbøger og diverse bund-

ter as løse bsade, der deis indeholder Materiale, floras der er gsort lldvasg i de udgivne Barker, dels naffendte

saltfaa ^ts hattt selv forkastede^ breve, dels betragtninger over hans Forhold tif endnll levende personer , dels All-

thdllinger til digteriske Sæbeboblers sont hatt tnanglede

Aande til at give Fornt og Fhlde „astllægtige ønskers Aborter^, sor at bruge ^alts egne Ord^ del^

spidssilldige Selvsorsvar oversor bebrefdende erindringer, selvbehagelige kldntaalittger as selvsrentkafdse lidelser, ^enthdninger til ^elllntesigheder , soln ilft: skal efler kan opklares osv. ^ og tnellettl alle disse nlere og tnfndre

shgelige Sager en del pikante , tnere hidsende end næ-rende Strøkanker ^

det er et stort Spørgsmaal, onl en Forsatters Ar-vinger har nloralskRet til llnder halls Navn at udgive rld-

talesser, soln halt selv „senere har overstreget" eller betegnet nted Overskrissett ^ttcl ^ i^llnt^. Mig sorekotnttler det sont ell Krænkelse as død Mands Minde, olntrent ligesotn

Jndbrnd i de sorseglede brevpakser, der bærer ^aaskriften:

..brandes esser ntin død^. danske vist tilhorer den dødes Minde historien, ntell d e ll har kun at gføre nled , l^vad

hall har gsort til Virkelighed^ hvad han selv s^ar overstreget eller sønderrevet, skal ingen ^slersevende gsøre tis hans.

dagbøger er i Aslnilldesighed ikke paalidelige. Snart er de et lldsrhk for Selvbedrag , fnart et Forsøg paa at

bedrage Andre, font oftest er de begge dele. ^t sundt og daadsrastigt Menneske holder ssesdell eller asdrig dagbog s

det er klln sindslidende eller sorlnnsslede personer, der ængst-lig optegner deres danser og tilstande, og ingen as de toSlags Folk skal ntatt ubetinget stose ^aa, uaar ^as^u ^ out deut selv.

S r e u K i e r k e g a a r d var soul hekseudt baade hs^ofonder og assektert, og lsau gsorde sig det eudogsaa^ ligesolu saa ulauge audre Siudss^ge, til ell Omgave at saaBerden tis at ulis-forstaa sig. Side ^ i de efterladte

papirer ^ skriver hall selv:

^er tnnde ftrive^ en hel l^og, hvs^ seg vssde^s solcelle, hvor opfindsom seg har været sor existerende al nai^re f^olt. ^

ben ^id, ba seg læste ^orreslur paa „^iiteu—^ster" og strev

be „^pbvggelige ^aler", bavde seg saa godl som sngeu ^sd lst at gaa paa Gabeli. ^a brugte seg et andet Msddel. hver ^ss

Olsten , liaar seg som libaset bseinmesra og havde spist ho^ Mtnns, var seg ti Minnter i theatret — isse en Miunt mere. ^ltminbe-

betsg tsendt, som seg var, regnede seg paa, at der nos var adft^t-lige ^taddermnnde l theatret, som nu vilde sortæsse: ^ver evige ^lften er hau i theatret: ban bestiller isse ^tndet.... ^gsaa for min fordum^ ^ortovede^ ^thld gsorde seg belte. ^et var nitt tungsindige ^nfte at bsive forbaanet, om muligt, bsol sor attseue

hende, blot sor at hnn ret ftnsde smine asøre mtg Modstand. ^vad euteu deutte Fortælling er fattd eller ikke

s,,hver Asteni, vfduer detl tilstrækkelig out, as Kierke-gaard vilde sknssl: siue Jagstagere. ^ell, der klllldе gf^re sig saalllegell lllesslighed sor at blive sorhaallet, vilde ne^pe

tage i Betænkning at nedskrive opdigtede Steuluiuger i en dagbog, uaar det gsaldt out at hlive beundret. ^et skal

senere hlive uærtnere oultalt, at hau — naturligvis sor at sksule de virkelige Forhold ^ har tiliutetgfort det sor hans

livshistorie ntest oplhsende Assnit as halls ^agb^ger , og at han i sine efterladte Papirer har noteret bevislige llfand-

sammenlign: „^lm^pnnstet sor iiiin forfattervirksomhed", ^ ogheder desangående. Mell sor al indser h^ f^k s^

det har været hatts ^etlfi^k, ^tl ^t^ efterladte papirer skulde feslede til elt sand O^fatkelfe as hans perfott, he-

høver tllalt hlot at kæfe følgende Ord:

^ster min stat ^ng^ll i mine papirer — del er mill

^røfl — sinde ell eneste ^ ^^shsllilig em, hedder egenlig har øpsvtdl min ^iæk, finde dell ^krifl i mit inderste, fem sorklclrer ^tlt øg søm øste giøl, hvad herden vil kalde bagateller, til ubhre

rigtige begivenheder sør mig.

^e efterladte Papirer blider følgelig et Materiale, der lllaa benhkkes llled dell allersk^engeste Kritik. ^e er

snarere et Kaos, hvori Forsatkeretl har søgk ak k^lde silt

sallde Personlighed sorsvillde, end et Faeek^esl, hvori hall har vist sik Billede fra alle Sider. ^t saadant Kaos

kall have stork Bærd sor en skarpsindig Opsakker, ntett til

Pttblikttttts ^seneste egner dek sig ikke. J enkelt ^ ^lser" har han selv anbragt ell ^el as sine dagbogs-

tlfsorislller ilttellettt ,,A. s Papirer^ hvilket otnlrenk er dek

salnlne som ak give delll den adderende Paaskrisk

lllell her er Johannes Forførerens Aandrigheder rhftek

satnlnen lned fronltne Bønner. ^et lnoralske Sundheds-politi bllrde holde ^se llled Sligt s

^r. P. Barsod, der er Amanuensis hos den As-dødes Broder, Biskop Kierkegaard, har ttted en aner-

ksendelsesværdig Otnhlt lldsørt det besværlige Arhesde ell sanlke, ordne og tilrette det vidtløftige Materiale, og de af

Frenlkidells Forfakkere, der lttaakke sække sig til Omgave at skrive Sørell Kierkegaards ^ivshiskorie , tttaæ i høs

l^rad være hanl taknemmelige sor dell lltrætkelighed og Onlhll, hvornled han har lldsørt dette Forarbesde, tnelt det

er deres ikke hans Bærk , der bllrde overgives tilpttblikuttt. d^e ^efterladte Papirer^ egner sig fun sor granskeren. Selv ^atrtleren, der har anvendt saa ntegelt

did paa dent, erkfender beskeden, at halls Krister ikke r^k-ker til Materialets .^etthttelse^ l^vor langt ntindre kan ltlalt

da vente, at de ttt^nge Nhsgferrige, der lokkede as det be-rt^nlte Navn l^ser Bagett , skal kunne santle noget sandt billede as dent^ celler ikke Forfatteren as N^rv^erende indbilder sig at kunne satnle et korrekt og suldst^endigt billede as de gsorte Optegnelser. de fnlidlertid er blevne ossenliggsorte^ vil han sors^ge af Stutnperne at lldsinde Sanltnen hangen f nogle enkelte Retninger.is.

^rtlt Kietk^lllt^ sllllt ^ssltel^.

t^ll digter lærer tnan klltt at ksende as hans ^igl-llillger. tilfældige Anledninger, der ^ar bidraget til

undfangelsen as ho.ns Arbeider, ^vor lang ^id han har hrllgt til at skrive delll, hvorlllallge nsnldkomnere Former

de har gjennemgaaet , sørend de opnaaede den endelige, hvori hall vedkselldte sig dettt osv., vedkonllner ligesont Op-

lhsningelt onl „.^ørdall han spiser øg hvordan hall dritter, hvordan hein iihser øg hvordan hall hitter"

klllt dettl , der vil „ksetlde l^am vi^ti^ priv^ — det vil sige ikke sottl digter.

Men der er rigt begavede ^igterllatllrer, der aldrig kolnlner til at snldsøre noget Oigt — vil lnall indvende. Aa sa^ ^s^ttt ksender ikke de nlhkkelige Fantaster, hvis eneste virkelige Oigtning er at have paadigtet sig selv en ^igterbegavelse, og sonl i Alt, hvad de ser, sinder l^llllte

til digtning llden nogensinde at naa længere end til at gsøre nogle l^se Bemærkninger otn , hvad der ,,maatte

knllne gsøres^. ^^ oste træsfer tllan ikke disfe dødfodte eller dødfødenve genier , ver Jdeer nol til tnsind

andre digtere, lnen mangler ^id, ^eslighed, Ovelse . . . og nogle andre ^maaling sor selv at kllnne benhtte delll f^isse ikke tilblevne digtere kan lnan naturligvis lun

bedøtnlue efter, hvad de ikke har skrevet, tnell tænkt paa at skrive eller ønsket at kllltne skrive. Faar tnan ^eslig-

hed tfl at gsøre sig bekjendt dernled , vil lnan opdage , at hos de allerfleste indskrænker den sorntentlige - ^igterbega-velse sig til dell Jndhildning: at deres Opsatnillgsevlle har Fretnbringelseskrast. Siger lnan: ^ad os høre nogle as Jeres Jdeer^ ^ saa viser det sig i Almindelighed, at der ikke er nogensomhelst Spire til et Kunstværk i denl, det er blot Opgaven, de kan srenlsætte , tnen da de ikke selv kall

se, hvorledes den skal løses, ved de heller ikke vlll den er løselig eller es. Kun dell , der kall regne , kall asgføre,

hvorvidt en Regneopgave kan løses , og klln ell virkelig ^igternatur kan undfange Jdeen til et ^igt. ^en dig-

terifke Modtagelighed kall kult ønske og hegfære, nlelt det er ell slenl Missorstaaelse, uaar dell i sit Onske tror at

se ^ivsspiren til ell vordende digterisk Skabning.

Søren Kierkegaard var nden tvivl ett as vort Aarhundredes ulest begavede Aander, tnell halls overveiende

begavelse var netop avnerne sor en altopløs^nde Kri-

tik, der er stik ulodsat den satntnentræugende ^di^htende^ Knllstllergave. ^ell, der nasladelig lldvelldig fra viden-

skabelig iagttager Alk og især sig selv, kan ikke samtidig

dertned santle sin tilværelse i sit Jndre, sor derfra at ud-solde Kunstnerens skab llde Birfsolnhed. betingelsen sor

at blive digter er netop, at Sfælen helt kall gaa op i en

tanke og hesfæle den , saa dell saar digterisk f^iv. Kan den ikke et Oseblik opgive sin Jeg -Krystallisation , bliver

den knn i Stand til at betragte, beskrive og beregne ^ videre koln Søren Kierkegaard aldrig. ^an knllde se

saa dhbt, soln det menneskelige Skarpshn har naaet, be-ll

tegne det Sete llled de tlleft træffeltde lldtrt^ og udregne Konfekvenferlle deraf lige indtil l^ælskabens t^revlldse , lnell

^rolllethevsgllistell, ^ivsvarlnell kllllde hall ikke lueddele noget

digt, ti hall var kold og gold. dell Jnderlighedens Selv-

omgivelse, der ligesaa ntegek er betingelsen sor digtningen solll sor Kærligheden, kfendle l^an kllll as Sagnet, det Savn,

der vær nærved elt gf^re battl forrhkt.

^igefotn Kong Midas, der havde faaet dell nlhlke-

lige ^ave^ at Alt, hvad han berørte, bfev til l^uld, var

i Færd lued at d^ as ^rst , fordi enhver ^ædfkedrik, der berørte halls torre ^llllg^, bfev til ^ulddraaber, saaledes

var kierkegaard Fortvivlelsen llær , fordi enhver op-livende, forfriskende Stellllling ved halls Ber^relfe blev til

Reflexion. ^ans Jeg var bleven til ell uopl^felig Krhstal

ligesont diatnanten: det fllllde kllll reflektere, brillere og

sksære, lllen ikke forelle fig llled Noget udenfor fig,

— ^øb øg ^et^ebe. ^eg kan abstrahere fra ^ttl, men ikke

sra mig fetv. ^eg kan ikke engang glemme mig selv, naar feg søver. —

— ^el er forsærbetigl med dell aandelige tlsormuenheb, hvoraf ieg s beiiue ^ib llber , uelov sørbs ben er carrel meb en sørlærenbe Længsel, en aaubellg ^rvnbe, øg dog saa soemtø^, al feg end ikke veb, hvad det er, ieg savner. — Mil Liv er allsor køniunklsølsk — t^ub gs^ vog , s^g havde nøgen inbikalivisk skrasl s — sukker han selv der behøves kun disse tre ^ellnestr^g, sor at betegne hans lllhkkes Aarsag. Bil vi have praktiske Beviser sor halls digteriske llsor-lllnenhed og aandelige Brtlllde estor at give digterværker

^iv, kall nlall sinde delll paa enhver Sibe i hans dag^

b^ger. Overalt træffer lnall paa Optegnelser, ber begpllder nted de ^rd: ,,Jeg vilde skrive.,.,^ og ell Anthdning aff^ltlllet, hvoras han vilde sreltlhringe et ^ralna eller en

Novelle. ^an tilsier afdrig: ^vis seg kunden det er allerede betegnet i det konsnnktiviske ,^vifde^ oggsortover-

sildigt derved, at de paatænfte Aandssostre ikke l^ar saaet ^iv. Snart er det en ,,Antigone", snart en ,,^arrabas^, snart

en ^Mesterthv^, snart ett ^literær ^oll Oui^ote", snart en tth delhandling as ^Agnete og ^avlnanden^, snart ^rill-

dritlger as Nebufadne^ar, sorhen Kesser, siden Ofse^, snart

hetærens ^agbog^, snart ,,Blade as ett s^adekotllnlissærs

^onlnlebog", han vilde digte, tnen det blev næsten altid ved titelbladet , sselden naaede hall til et ll^st lldkast. Sang-

ln^ell havde vendt hatlt Rhggenn hnll sordrede gengivelsen sor den kolde Bidenskabsllland, der i Stedet sor at saltl^

lnensnlelte tned det Kvilrdehserte, der blev hans, knn an-

vendte det til allatontiske Forsag, aabnede parnassets t^ttre afdrig deres Favn f

^et er ett Selvs^lge, at det shgeiige Jeg, sont idelig stilfede sig tnellent K i e r k e g a a r d og enhver sretnbringende Birk-

sonthed, altid indtog Bigltetpladsen paa disse titelblade. ^er var især tre Skikkelser, f hvilke hall saa gserlle vilde tænke

sig ind: dell ved sill lidenskab Alt overvældende ^on Jllall, dell ved sine overnatnrlige Kundskaber Alt sor-

trhllende Faust og deu ved sine endeløse Kvaler srenlsor Alle

udnlærkede ,,s^vige J^de" — lnell sor at kunne digte sig ind i en as dent, nlaatte han have kullllet digte sig ud as ^sthe-

tikeren, Dr. s^il. S^ren Kierkegaards personlighed, og det

knnde han ille. ^ersor kotu han ikke længer etld til al sorstaa og sorllare dem: han kullde opgive deres Siguale-

lnent, luen kalde dent srent sorlltaaede han ille. ^et var dersor ikke underligt, at han gjentagne slange konl tilbage til Onsket onl digterisk at s^enlstille en sferdeSkikkelse: dunkeren Abailard, den utugtige Aand, hvis ^egente tnatt havde berøvet dets Mandslrast ttten

underligt var det, at han saaledes Aar ud Aar ind ved-

hlev at overgive sig til disse ^igterdr^tnnterier vg ikke borlsog dent sont tirrende de ,,astnæglige Onsfers Abor-ter^, der, naar de ndgik sra Andre, vakte hans Bætn ntelse f literaturen.

Selv til den underordnede digteriske Birksonlfsed, der udøves as Reserellten , savnede han ^ivsshlde. llagtet

..Forførerens ^agbog^, halls nærlnest fortnfærdige poetiske Arbesde, er udsort i den kunstneriske Fortn, der stifler de

tniudst tttnlige Fordringer, og naglet han her har benhttet saa nleget Selvoplevet, ^Ørt og Seet ^ kort sagt, er gaaet

Birkeligheden saa nær, sotn det lod sig gsøre, ltden at le-vere et fnldflændigt Mosaik, vil enhver ^æfer, der nlindes dette geniale Forsag paa at tænke ett Fortælling fatntnen fstedetsor at digte den , ved nærtnere eftertanke nødsages til at indrøtnnte , at det aldeles ikke er lhkkedes at gføre felten til el virkeligt Menneske as ^d og ^lod. ^er er ingen ^æfer eller læserinde, hvis Jndbildningskraft har været istand til at give hant personlighed, sordi Forsatte ren selv ingen har havt at give hillll. ..Johannes For-føreren^ er nemlig ikke ell Perfon , der gsennentsorer et Pritteip, ti ett saadan Jndividnalitet kan kntt ett digter sretnstille. han er etPrineip, der er bleven ndfthret soltt Jndivid, otntrent ligesotn droldkæntperne f Riddertidens Sagn: undersøger tnatt hatn ttøfere, sindet der ikke Andet end ett logisk ^altnvisk i hans hule Rustning.

Flere as de lintner, sotn han ..vilde" behandle, vækker endogsaa en Mistanke ont, at hans digteriske llsortnttenhed — trods hans store kritlske Skarpshn ^ hindrede hatnf at se dell sor ethvert sulldt blik soleklare klnlukighed as deres behandling i delt nævnte Fornl. ^t ^ar as dettl

bil være tilstrækkelige til at hegrtttlde denne Mistanke.

Motiv lit en tragedie : al lade festen have udført en ægte

stor ^edrist, uben ell ^ollsslonen indtræder før bagefter, og da deghnde ^sset. ^lisabelh , ver forlader slt Mod til ^ksfe^s afstraffelse — ^ruln^, ber angrer, at han har over-givet fin ^n tit stketsærdigheden.

kvikken digter kunde tænke fig et Sørgespil,—ett

handlings-digkningf^deviStedetsoratsretnstikleen ^and-king, heghndte naar handlingen var sorbi og kun sretnstikkede

^eltens Fortrhdekse over, at han havde handlet^ „^seg visbe skride ell boveste , der beghuder meb el suldkom-menl ^lisssehen, iublis der gsenueln Musiken as „^on ^uall" plnbselig gaar et nhl Ll^s op, og bet ^ele pludselig bliver lrnskel ind i ell ren saulaftifk ^erben." kvikken uheskrivekig hrhttdesttld Mangel paa Fretnhringelses-

evne tnaa tttalt ikke sorudsækte hos dell , der optegner en saa gold Opgave, uden at kunne vedsale dett mindste An-

thdning as, hvad der skulde soregaa, og hvad der skulde sretnstikses i Novellen. „^eg vilde skride en boveste , hvori hovedpersonen stulde være et Menneske, der havde saaet et ^ar ^riller, i hvitte det elle Gta^ forstørrede fonl et ^vdra-^hgeu^Ga^Mikrofkop og det audet soemindftede i samme Maalestok"

de pikante i denne Jde er alkerede udtøtnt i Opgaven, og dell flllde Fornuft ntaa ved første Osekaft indse lkntulig-

heden as at heuhtte den fotn ^ntlle tik ell Novelle. den kunde i det -feste lægges tik ^rltttd sor ett Skildring as

ett Feherpatients delirier. SaalidtSksøn havde Kierkegaard sor, hvad der egnede

tik digterisk Behandling k Og nu sekve hans Form ^Stilen, der særlig asspræger personligheden ^ er det lnnligt at hrillge begreberne ^llde, Friskhed, Asrllltding og Bel-

klang i Forbindelse ttted halls lllest glintrende, nlest slaaende

og utest tiltrækkende lldarbesdelser^

^et er ret betegnende i denne ^etts^ttde, at halls Sands

sor Modersllttaalet var saa lidet udviklet under halls Skole-gang , at han sor at undgaa latinske Ordstillinger i sine

danske Stile, lod disse skrive as ^ ^ sov hd^

hall til l^settgsæld ,,suskede^ paa ^atiu. ^

Bel kall det ikke negtes, at halt settere opuaaede elt

sselden Magt over Sproget, lnell hvorledes brngte halt denne

Magted til at sorklare og sorsksønlle det:^ ^angtsra^ t^ell Knnstighed og Søgthed i ^ldtrhkket, sont kotn i Mode hos ell Mængde as vore æsthetikere, og solll llaaede sin yderlighed i Brængebilledet Klenlens Petersen, var en ligesrent Fort-sættelse as hans henshtt^løse Otllsl^ t^d Sproget, og sor deu

Shndslod as srelnluede Ord, der er væltet ind over os, har han utere end llogen anden fargon- skrivende Filosos aabnet

Sluserne.

^tt sis^ev selv i Fortalen til ,,Oseblikket^, al det har

været hatu ,,et ^en^ livsaligt tidsfordriv at llnder-holde sig nled Sproget ligesolu ell i sit Jnstruluent

sorelsket Kunstner og aslokke det lldtrpllene, soul tanken sordrer delll.^ ^er har vi Betegnelsen^ Mens digteren

ølllt, trofast og opossrellde elsker sit Sprog soul et levende

Bæsen: sor dets egen Skhld, elskede hall det, sont Birtno-sell elsker det Jnstruluent, hvorpaa hall gfør sine Kuusthller:

kull sor siu egeu Skhld. ^er var ilke Spor as tro

^ ^el l^stersøtgeuve er litsøiel vev llvgcvetsen as ^emtteløneu, bee ndetnttellve hølvl stg tit ve „esterladle papirer".skab, hengivenhed, Onll^ed esler Of^ossrelse i ^alls Forfold

til Modersmaalet^ hvor det blot var hattt tnuligt^ tilsidesatte han det sor at lesse lned sretnntede Ord.

Jngen anden dansk Forsatter har ester vor Foskesølelses Os^vaagnen saa heushnsløst soln han, tnidt i alvorlige

Ashand-linger thdsket o^ lned Ord sotll: erotisk ^eiterkeit, Frihedens Ansi^, Alvorens Jnnigkeit, Jntllitionells Sinnigkeit, ellt-srenldet, abgesehlnaeht, inbrnnstig osv. Selv siger han i Bladartiklerne S. ^,Jeg har atter og atter gjentaget og gsentager atter : seg er kun ^igter^ — og i „Shns^llnktet sor lllin Forsattervirksoln-

hed^ sortæller han flere ^ange , at hall f sin llng-dotn „hlev digter", og naar tnall kun ksender hans

stenlningsvækkende Antydninger as enkelte Situationer, og de raske pennestrøg, hvortned hali oste betegner ell

enkelt Figur, kan

lllan fristes til at tro : hall knude

have været digter, hvis fselll havde villet, rnen uaar lnan i hans esterladte papirer ser ^ans tnarvløse, brhndesuldeFor-

søg netop sra den tid , da han ester sin egen Paastand

„var bleven t^igter^ saar lnan tvertimod en næsten afgfø-rende Bished for: at han havde uendelig gserlle villet

være digter, l^vis l^an havde kunnet blive det.

Med Skarpfhn til at opsatte og Skarpsind til at ud-

tæuke var hau ltlaafke saa rigt begavet, at ti digtere havde kunnet nøses llled hans Part, og ester hans eget Sigende strøllllnede Jdeerue ind ^aa haln i eu saa overvældeude Mængde, at hall maatte bede ^nd sri sig sor dem, men

til at give delll Vækst, nlauglede han ^sertevarlne og til at søse dent samulen i kunstnerisk sanlstenllnende helhed lnallg-

lede han Sksønhedssands — dersor kunde l^an ikke blive digter.^aus egne ^rd viser det allertydeligst. J sid flan-sørte Skrist siger han: Mill lltvkke var saa godt som fra fødselen , øg fusdftælldig-gsørt ^ed ^pdragetfell isse at være Meiiiiefke .... ^eg havde egeulig, hvor meget feg i anden ^ørftaud har levet, sprunget ^arudøm og lsngdom over, dette maatte ssaa var vet ^lhretseu^ Menings indhente^: istedetsøl: at have været ung, htev seg digter, hvilket er ltugdøm aliden Gangs Saa lidt havde lsatt ^greb otn dett livsfylde, sotn

digtningen kræver^ at han indbildte sig: at „ett Aand^

der hverken havde været barn eller klng, eller blot levet sont Menneske, paa ett ^atlg „ved et Faktuln" sknlde kunne

blive digter

det, sollt han og saatnange ^tf halls nærsynede eller

blinde beundrere har misforstaaet sont digterbegavelse,

var vel nærmest det, sout hau selv aldeles rigtig kalder:

sit „Politftaleut^, hans evne til at gsennentfklle det

^ivne, opdage det Sksulte, udtænke dets Muligheder og Konsekvenser , gaa ud og ind f Andres tankegang , for^ nluuttne fig snart sotn æsthetikere snart sotn Moralist,

snart sotn Martyr osv. ^an kunde alt det^ sont en overlegen Aand , der har levet et snyltende ^iv i Andres

Sfæle, der h^r kunnet lære sig, tnen det, hvortil der hører et eget ^ivs Minder, Forhaabninger, drister og evner det: at give en digtning ^iv det læres hverken i Atldres kerner eller i deres Skrifter^ det lærer

lnan sig kun sotn Menneske, hverken sotn Blæreortn eller sotn Bogornt.

sil.

^rtlss tis ^rett ^serf^lltlt^ ^ffl^e flellte^e ftll fsltll^ efkerfllflfe ^ el flirer.

„^tal ell stør Mand bedømmes efler anbre ^rineiper enb el. , hvert aiibet Menneske. ^elte ^s:ørg^maal har man øsle besvaret meb „^sa", men ieg mener „s^ei". ^hi en stor Malib er neløp stør, førbi han er et nbvatgt sltebftab i Gnbbømmeiis ^aanb, men i bet øieblik, han inbbitber flg, at bet er ham setv, ber hanbter, at hall kan flue nb øver f^remtiben øg meb ^eus^n tis ben tabe hensigten able Mibset — saa er hau siste. sllet øg ^ligt gicetber før ^tlte, øg beres ^vertræbetse tan ligesaa slbt unbst^lbes hos ben støre Manb som høs etater, hvør man bøg bilber slg inb, at ^øsitikeu har tilladelse tll at giøre ltret," Saaledes skrev Sprett Kierkegaard den ^de

deebr. ^^ f silt dagbog. det har været et as halls lhseste Oseblikke, tf dell Skhgge, sotlr sædvanlig kastes over

hans Optegnelser as det store paatrængende Jeg, der altid stod f ^hfet sor l^atlt, ses slet ikke paa dette Blad.

Solrl tidligere udtalt skulde der ikke her være gsort

ltoget Forsag paa at betegne hans private Personlighed^ l^vis der ikke f hatls efterladte papirer var osfenliggsort ell

Mængde Anthdllinger f den .hensigt , at der ester denr skulde dannes et sildigere og rigtigere Billede af den end

det, hans udgivne Bærker indeholder, lnen da nlange afdagbogsoptegnelserne snart tnaa betragtes sottt shgelige rld-

brud , snart tilfører ett tænkt Situation eller i al Fald ett sorhigaaende Stevning, snart er opskruede til Assekta-

tion og snart ligesrettt shnes beregnede paa at vildlede det publikunt, sotn de skulde vesfede sorsaavidt det ntaatte t^ttske „at ksende haln rigtig intinlt^ kan det hverken

være overslpdigt eller utidigt , at nogle as Optegnelserne

bliver underkastede en anden belhsnfng end den, hvortil de er beregnede.

S^ren Kierkegaard var, sont enhver, der har set l^ant, vil tnindes, tetntnelig stedlnoderlig udsthret as Na-turen, hvad det ^dre angik. ^an var en ^atntneltnands-f^n, s^dt i Faderens ^ede Aar „^pæb, fpintet øg svag, næsten i enhver^ henseende legem-lig t^s iiegtel ^eliiigelseriie sor ogsaa at tnnne giælbo sor et helt

Meiineste is^ sammenlignet meø andre, tungsindig og siæleshg, paa

mangfoldig Maa^e di^bt og eubetig soriilottei. hled der gidet mig eci eminent ^tlogstab , før al ieg dog itte ftnlbe være gaufke

værgeløs"

siger halt selv. Sotn Ffertallet as tnissortnede og de-sekte Mennesker havde han saaet en sorholdsl^s Jnteresse

or sin egen ulhkkelige Person. ^igesonl de ilde udsthrede

bt^rns Forældre kun ser deres Fortrin og deres Svaghed, idet de esterhaanden aldeles taber Shnet sor det klsks^nne hos

dent, saaledes gaar det oste Børnene selv. Kierkegaard kotntner ikke bfot gjentagne trange i sine Optegnelser til-bage til sin tidlige bevidsthed onr overlegen aandelig

begavelse ^„Jeg ved tlteget godt, at seg er det tnest begavede ^oved blandt de ^ttgre" osv.^ og til den lidelse, hvori

han saa en distinktion^ sretnsor etlle Andre , tnen han nævner selv^S.^Ds^ sin „velsorntede Næse, stnllkkeOsne ogstttaa Ft^ddet^ sottt Noget , en tlng pige nol kunde blive sorelsket i ^ og ikke en eneste Optegnelse thder paa, at hall har havt ell Anelse ottt, at hall var sthggere, end ell ,^on

Jtlan^ havde ^ov til at være. ^vad var da det For-

særdelige, der „kegelnlig negtede hanl at gfælde sor et helt Menneske

Man skal være varsont

tlted at floke paa de Anthd-

ttittger, solll han selv giver, ti dels vedksendte halt sig baade ^vtten og Biksen til ^tt give hele Berden et salfk Billede

af fig ^,,det er ttlilt ^r^st, at der ikke i tttine Papirer skal findes ett eneste Oplhsttittg otll, hvad der egenlig ^

opshldte ntit ^iv" ^ ,,ett saadatt Virtuositet i at hedrage l^nhver^ osv.^ og dels er hans egne Beretninger, selv l^vor de er skrevne i god ^ro, saa upaalidelige, sont ett Shgs Jagttagelser af fin Shgdotn og Forklaringer over

fin Shgeligl^ed pleser ^tt være. ^vor lidt lllan kall lide paa l^atts Jagttagelser af, l^vad der angik hant selv, ser

tnan paa det brillante Motto af goethe, hvormed l^an har sksnlt heke fin tttattgkende Barndotnshiftorie : ,,^alb Killderspieke, halh ^ott fttt ^er^en". Saa godt font Alle, der har ksendt hanr f l^ans Barndont, vidner, at ^an aldrig har vift det barnlige Sind, der fhkder ^fertet ltled Borne-leg, ntett altid fotn ett gatnntel Kritiker flaaet udenfor fine Jevnaldrende ^ege^ at et faa segfotigt tankeliv folu hans f Barudouluten fkulde l^ave eset Juderlighed nok til at have ,^alb ^ott iut .^er^en^ lhder ogfaa uuderligt. ^et er fntidlertid rinteligt uok, at hatt har troet derpaa. N^

Patieuteu onttaler den ^id, da alle Andre i hant fa^t en Skrantning, fsger halt selv: ,,^en ^attg, da seg var sund

^ fremhævet af ham selv.og rask". et andet dræk as ^tatts Notitsers llpaalsdelig-hed ser ntatt deri, at han tiftrdede siss ,,Birtuosilet til at

hedrage enhver, sotn otn f^tn dar ^id oss ^hstig^ed^, sa endogsaa nedskrev Jttdhildninger sotn: haraltid^ set

nd, sotn otn al^ glæden var i følgeskab tned tnig, sottt

otn glædens lykkelige genier dansede otnkring ntig , og naar seg da sarer Menneskene sorhi og ser saa fhkkelig og

gfad ud sottt en ^ud, saa osv. nten Jngett, der^ ksendte hattt , tvivlede et Osehlik p^ta , at han var ett tungsindig

Særling.

,,^ ^lar .... da var det, at den sløre ^ørdehslelse indtraf, delt srhgtetige ^mvættning , der paanødte mig en nh useithartlg ^øltøstuing^løv as samtlige fænomener , da anede ieg , at min ^adei^ høie ^ltber ilte var ell guddommelig velsignelse, men ell forbandelse .... i^n ^kylb maatte hvile paa hele familien, en Gnd^ ^traf maalte være øvee dell, dell fknlde førfvinbe .... llden alt ^aab om en lvsketig øg hhggelig ^remtib — søm det naturligst fremgaaer af øg ligger l det hunlige ^amitietiv^ bissø-riste ^ontinnertigheb ^Mulighed før sørlsal ^testaaens ^ hvad ltnver da, at seg s sørtvsvtel desperation greh ene øg asene den intelligente ^ide i Mennesket, klamrede iiitg sasl dertit, saa at banken øm mine hetvpetsge ^lan^ssl^ t^vner hlev min eneste sss, ^røst, :^deen min enesle Glæde, Mennesker mig ligegyldige." Saaledes l^der dell tnhstiske Jndledning, hvortned del shge l^eni , det desekte Menneske oplukker sstt dagbog. Otn dett er givet sor at sorklare eller forvirre, er vanskeligt at sige, thi han vilde so ikke, at Nogen fknlde sinde Nøglen

til hans ^øttrltner.

^en nærtneft liggende Forklaring af det Særshtt: at ett fentogthveaarig yngling tned rig aandelig ^egavelse^

lhkkelige okon onliske Forhold, sonl det shnes nden al paa

virkning as nogen hdre dildragelse, pludselig, sotn ved ett Jordrhslelse, kastes over s dell sortvivlede Bished, at hausFaulilie skal ,,udslettes^, at hall lnaa opgive alt haab otu Familielivets Fortsættelighed og i denne haabløshed kltu ser en

trøst i sine Aandsevner behøver ulau ingen pegepind og fngelt yderligere Anthduing sor atsillde^ nlen er pet en For-

klaring, sont Forsatterell lned sin Birtuositet i at

skusse, vil brllge til Sksul sor Sandheden eller er det et

Bidrag til Forklaring as det, hvovlif der i hans papirer „ikke skal

sindes en eneste Oplhsning l^r ^ nllder For-

udsætning as denne Fortolknings Rigtighed Optegnelsen

et antedateret dokulnellt, hvorved han har villet paavise det pligtrelte i en senere begaaet, tilsyneladende pligtstridig

h^ndfiu^ er det virkelig en i nedskreven No-tiee, der i kt^ Ordene „Jdeen blev tuin eneste

^læde Mennesker lnig ligegyldige^ — aldeles klart be-

viser, at det Ksærlighedssorhold, han senere indledte, knn var et filofosisk-anatoluisk ^perilnelltc^

^nten—s^llers^

tankestregen tnellenr disse to Ord betegner Overfladen

Paa det llndersnndighedens bundløse ^^ hvovi h^tt har nedkastet Nøglen tis sin ^ivsgaade.

Bishedell oln dette historiske Forhold er imidlertid as underordnet Betydning i Satntuenligning tned den Bis-

hed , soul hele hans Forsattervirksouthed og særlig halls dagbogsoptegnelser giver læseren sor haus aandelige kksorlnllenhed til at slntte et sandt, inderligt Ksærligheds-

sorhold. det Suk , der varieret i saa tuallge Former, tydeligst er udtalt i den korte Optegnelse:

„^iøø der bog tnnbe glemme rig felv^ ^g dog er b^r tun eet Mibbet verlit, og bet er al elste" —

indeholder tilstrækkelig Forklaring over alle hans lllykker^alle halls Selvmodsigelser , alle halls sortvivlede tanke-vridninger, al han^ Assektation.

f^dde opslidt eller opslugt han^ ^Øt^Ø.

Forstanden sagde haltt, at dell Ssæl, sor hvem Jeg^et

er hlevet en si^ Jde, staar Paa Retnden as Selvsorgudel-sens, Selvsortabelsens — det er: Banvidets Asgrund^ den

stræbte dersor at srelse sig ved at tænke sig hort derfra, at

spekulere sig illd i et Bi, lnen det var umuligt, ti han savnede Betingelseu sor at gaa op i et Bi. Salnsølelsen

er ^vne, og som sagt: ^dd^ klttl

men ikke hle^

Malt vil maaske paaberaabe sig halls eget Bidnesbhrd om, hvad han har lidt i Kjærlighed, og sige: Skulde den, der har lidt saaledes, have været ttdell

Spørg den Amputerede , der har mistet begge Ben, om Nogen kan have sorsærdeligere Smerte i Fødderne, end han har^ ^ netop Smerten, sordi han har mistet delll. Jngen kan lignes ved den tomhed, der

opstaar i hl^^e kt^ ^tt ikke h^r noget hl^ ^ s^tm-virke ltled, naar det ensomme ksedelige Jeg urokkelig har sat sig i tankehvalvets Midtpunkts

t^er er især et Punkt f hans Optegnelser, der godt-gsør ^ans ^^keløs^h paa en Maade, som ikke kan andet

end oprøre enhver ^æser, soln har ^^kø. ^ ^ h^ltt^ Forlovelseshistorie.

Søren Kierkegaard har i sine as l^am selv ud-givne Bærker givet den en uhyggelig Navnkundighed, ellers vilde det have været utilgiveligt sor Osehlikket at srelnlægge de Forklaringer over Forfoldet ^ som indeholdes i ^ans esterladte Papirer. t^et maa imidlertid indrømmes, at hvis hans Slægtninge har villet give hans sordums For-lovede ell skyldig Opressning ved at sremlægge ett doku-mentation as h^ h^ uforsvarlige lkret oversor hende, da har de naaek deres ^ensfgt. udgivelsen er og hliver sor dette punkts Bedkolnmende l^h^^ nt^n papirerne nlt en

^ang er sremlagt^ til Asltlellhedelts granskning, er

det sftnpelthelt en Retsærdighedshandking at h^^ dem op

sor ^yset og undersøge deres gyldighed.

At ell nng, uersaren yngling, der er sorelsket og kan

tro paa sin evne tif at gsøre ell pige lykkelig, sorlover sig og siden , naar h^llt kror s^ overbevist otn , at For-hindelsen vilde blive til sælles kllykke, igsell h^ber For-lovelsen er en Sag, h^dtn bl^ parter sædvanlig vil dønllne paa sorsksellig Maade, men l^r h^ b^de sørft og sidst andlet f ^od tro, skal ^redienland nødig gaa i Rette ttted ham.

Anderledes stiller Sagen sig derinlod her. Naar en betænksom fransker, der ikke har gfort andet end søle sig selv paa Pnlsen og er kommen til Bished om , at hall savner betingelserne sor den ^ykke , som srenlgaar as og ligger i ,, Familielivets historiske Kontinnerlighed^, des-uagtet sorlover sig med en ung, tillidssuld Pige—^ gfennem-studerer Ksærlighed^sorhdl^^ Fæuomelter og underkaster hende alle de Pinsler, som en koldt eksperimenterende aande-lig Anatom kan paasøre et h^tn blfndt hengivent ^ferle ^ øg derpaa h^ Forlovelsen uden ydre Anledning,

^enne Oplegnetse maatte, naar mau skulde lage ^ensvn tit to deri berørte ^ata, skrive fig fra dommeren ^en ei: inlid-

lertid nedskreven paa tøsl papir, øg da der i den samtidig førte ^aghøg ^sntet er optegnet øm „^sørdrhskelsen", er del døg

ikke urilnetigt, at den er as senere oprindelse — maaske Op-fsudelfetuagtet han i sin Jndbildsfhed er vis paa at have gfort hende aldeles tlfhkkefig og tror , at hun vif vedblive at elske f^allt ^ det er ^sertel^st.

Naar l^an kort ^id derester benytter de oplevede t^r-

saringer og iagttagne Stenlllillger til Skildringer as Kfær-lig^edssorhold , hvori leflen , Forsattereus Repræsentant,

optræder solll ell beregnende Forsurer — det er op-rerende.

Og naar hall saa tilsidst esterlader sig ell Bunke dag-boger, hvori hall laver sig selv ell Martyrglorie as denne

.historie ved at srenlstille sig sonl dell, der har lidt tllere end hun. ved at ulaatte gfore hende nlhffelig, uagtet halt

æstetisk og ridderlig Forstand elskede hende dosere, elld hun elskede haln^ ^ og solll dell, der kllll har udgivet de

nævnte Skildringer sor at ndf^re „en god l^serning^ det vif sige: sortttilldske hendes Sorg ved at betegne sig sefv

sonl Bedrager — det er figesretn vænllnefigt.

det bor derfor oplyses og optegnes, at netop disse dagbøger, hvori hall optræder soul dell til Bedrager tttafke-rede sefvopossrellde elsker, væfker en tif Sandsynlighed grælldsellde Mistanke olll, at ogsaa det as dell olntafte Maske dækkede ^lsker-Fhsiognonli er as kllllstig Oprindelse. Paa-

visningen heraf er ille svær.

Naar Arvingerne ester ell ^andelslnand , der havde

paadraget sig Skin as Bedrageri oversor ell Kottlpaglloll, frelnlagde dell Afdodes Boger, for at Sagen knude blive klaret, og det ved denne hellighed viste sig , at han havde tilintetgjort affe Opteguelser fri:l dell ^id, da Konl-paglliskabet beftod, lttells han derilnod efterlod fig forsjellige

feuere Notieer, hvori han fortæller, at han ene og alene l^ar paalaget fig hinl Skin for at sthrke sin forhenværendeKotnpagnons Kredit hvelll vilde da tro denne For-klaring^

enten tltaa so de tilintetgjorte papirer have stelnt overens ttted den senere lldkhdning, og hvorsor har han d^

tilintetgjort beviset og kltn bevaret gastanden ^ ellert de har været tlsoretlefige tned den og sælgelig tn a a t t e t

tilintetgøres, sor at den kllnde srenlsættes.

Afse dagbøgerne fra Forlovelsestiden og dell nærmest soregaaende did har Forsatteren t i f i n t e t g s o r t. At dette sknlde være gfort as delikatesse, er vanskeligt at tro, ti dels har dagbøgerne saagodtsom intet sorkællende Jnd-hold kutt danker og Stetnniuger er optegnede i detn

^ og dels er de blade, hvorpaa han settere l^ar forklaret Sagen til sin egen Forherligelse, saa henshnsløst assattede,

sotn det ttogenlnnde er tnnligt. den Antnelder, der vilde

søre beviset herfor tned de tnest betegnende citater , vilde ikke engang knnne gsøre Krav paa at have vist almindelig

delikatesse.

der er derintod et ^ar lldtalelfer, sotn kan anføre^ ttden betænkelighed, fordi de attgaar S.K. alene, og til-

ftrækkelig betegner halls hensynsløshed.

Side ^ siger han, at hvis han ikke asskhede Selv-

tnord, kunde l^an vende tilbage til hende og tage ^ivet ^ts sig, ti ^,at leve nted hende i den rolige og tillids-

sttlde bethdning, sot^ dette Ord har, ev aldrig^ saldet ntig fnd^. ^

^evusør: „^seblitket" ^r. i^elv om bet itte var saa , at kristendommen aubesaler entig ^lanb ... bet knude alligevel aldrig ll^ falde mig ind at gifte mig, opgaven at blive en ^risteu er faa llhvre. hvor fkiilde seg saa fasde paa, at indlade mig i detteOg desuagtet sorlovede han sig f Side ^ truster han sig tned: ^Menneskelig talt ^ar seg h^tst Net tnod hende. Jeg httrde nta^tske ^fff^ aldrig have sorlovet tnig, tnen sra det Osehlik har seg l^and-let redeligt^.

^n skst^n Redelighed f ^ den Jnsolvente, der ksender sin uhsælpelige llsortnnenhed og aldrig har tænkt paa at

hetale, nten soln desnagtet paatager sig ^sældssorpligtelser, kan akkurat tned satnnle Net sige: ,,Jeg hnrde tnaaske

ikke have paataget nlig deltlle Forpligtelse, tnen sra det Osehfik har seg Jntet at hehresde tttig Man ntaa paa ingen Maade tro, at Kierkegaard

tned Sefvsornegtelsens taalntod hi:tr den dont , der nl^ vendigvis maatte svige as , at han ,,lod sottl onl han var

trofos^. tvertimod, han udsksældte tned Arrighed ^n^ver,

der sældede den as hatn selv hegrttndede dotn. ^n Maa-ned ester Bruddet skriver han tis ett Bell oln ett Mand,

der havde taget Parti ntod haln:

„^vad giør ^ibbern^ ^eg vlt dog sormøde , at bet ^aiibe øg ^phøiede, der ei: i ham, bar vundet ^esr igien, ester har han virtetig stiltet sig i spidsen sør ^iættingefsadberen øg ^bevand^-tiiægtene^lss ^g hvad ^are er dec saa paa s^erbe^ ^eg er io itte mere i i^veu, øg øm ieg var der, vilde døg i det Mindste i egen ^nbbisduing være Mand sør al forhindre mig i at nærme mig nøgen ^tige. ^g ftnsde der være flere af samme flette ^trt søm ieg, tniide han lo nedtægge sit embede og lade flg engagere som „tantet" etter ^amltie-^auvegarde mod et billigt .^onorarss^

han siiude io være titbestss^ for desto hurtigere at tomme om. triug".

tecis .... oprigtigt tatt, ieg satter itte, hvorledes det er satdel uogetsss Menuefte ind at viste sørene det at være deisten med ... at gifte fig . . .Matt skaf ikke let kunne tænke sig ett tuere sorvørpen og hovtnodig Spot udtaft as ell person, der sefv er gaaet ind

paa at staa soul Bedrager. ^et salunleBrev viser dessoruden, at Kierkegaard, uaar det kotu all paa at hrillge et RØgosser til sin For^

sængeligl^ed , ikke tog i Betænkning at srelnsøre vitterlige

usandheder. Kort ester Forlovelsens Ophævelse refste hau tis Berlin, og dersra skriver l^au:

ssorten ^age fristede seg ^veil paa alle Maader. ^sste eu ^scet vovede at sige mig endog bel sserueste ^rd. ^eg gis

bort og konversationen^ sluser aabnede fig . . . ." At der her sorefigger et aldeles toult Skrhderi, kall set be-

vises, ti der lever eudllll Fofk, soul kan hevidue, at baade de selv og Audre sagde hatn usorheholden Besked. sør l^au resste, utett al Vidneførsel er overstadig, ti siden, da han engaug vil kildre sig uled erindringen otn, skortedes Ber-den stadig f^lr havt liret illlod haul , lloterer l^au selv i sin dagbog:

seg ophævede forlovelsen, sagde ^eter ^roderen^: „^n er ^u fortabt" . . ." ^et var f af Fald ulere elld „det sserlleste Ord^. For at fatte Mistanke tif Søreu Kierkegaards paalidelighed behøver ulalt blot at have faaet Osuene op

sor dell bnndløse Assektatioll, der er ell ulludgaaefig Følge

as haus uasbrlldte shgelige Bestræbelser sor at gføre siss selv iuteressaut sor sig selv. As hele deu bagester tilladede

og til Sanltidens Forbavselse overgivne store shsteutatiske

Plau sor hans Forsattervirksolnhed sindes der ikke Spov i hans dagbøger , og dog vilde han, der sonluletider tre

^ange paa sorsksellige Steder optegnede ell enkelt Assorislne,og sont stadig noterede etttner, sont han strafs ntaalte op-give , aldrig have kunnet negte sig at gsøre ett Attlhdnittg til den store Khklns as kotntnende Bærker , hvis platten virkelig havde været lagt sorltd ikke hagester.

Blot et eneste tilse Pragte^entplar as den Assekterthed, der gaar igsennent hatts dagbogsoptegnelser behover ntatt at

betragte sor at saa nok i denne Retning. Side sor

tæller hatt sig selv ont sin velbekjendte Paraplh:

„dell er bleven mig saa tiær, al seg allid gaar med dell, enten vet er ^stegnvesr eller ^ølstiu, sa sør cit vise deu, at seg ille

elster dell blot sør sslhtteu^ ^tvld, gaar seg stunbøm øp og ned as Gulvet i min ^tue øg laber, ligesøm seg var ude, siøller mig paa deil, staaer den øp, understøtter min ^lage med ^aaudgrebet, briuger den tit mine Leeber øsv."

Sligt kan unegtelig ett klog Mand gsøre s distraktion,

ntett glør han det tned Bevidsthed, er han en .^eli^nr^ da ssaber han sig, og vil han bagesler gsøre ssg snleressant

ved at sortælle, al det sker sor at give Paraplyen et Be^ vis paa sit Bettskab, da paalhver han sig herved ett Nai-

vitet , sont han ikke kan tillægge sig uden at have naaet doppnnktet as al Assektation. dette „Benskab" sor Paraplyen danner i henseende til troværdighed et tneget

passende Sidestykke til hans opossrende ^særlighed" fil sin Forlovede^ ikke ett eneste lldtalelse vidner oln, at

de har været søsten deritnod kan Jngen negte, at de begge har været tænkte.

^atts Mattgel paa evne til at søle vartnt sor nogen Anden end ssg selv, behøver egenlig isse noget andet Bevis

end den suldstændige ligegyldighed, hvornled han, der var begavet tned saa ntægtige Aandskræster, holdt sig udensor den sortvsvlede Katttp , der i hans did blev sørt sor vorFrihed og Folkepræg. ^ Selv de as hans Optegnelser, der

snarest knnde opsattes sottl Bidneshhrd om Medfølelse, thder egenlig kllll paa , at dell paagældende person har

interesseret hant ved at give Anledning til en pikant

bemærkning. Jnteresse sor sine Medmennesker lig-

nede den , som Fysiologen nærer sor de Kaniner , der er

uundværlige til Vivisektioner. dersor knnde han sfge.

„^eg laser helst med gamte ^rnellltmmer, ber søre ^amslie-vrøvl, dernæst meb :.llsstndige, øg tilsidst med meget sørnuslige ^ølt."

,,Mennesker er mig ligegyldige^ ^ var et as sandeste Ord. Selv i smaa Børn saa han klln ^senstande sor

sine ^perimenter:

er mig et ^ludinm i denne ^id al saa ethvert ^aen,

seg møder, til at smile."

hvilken rædselssnld røber der sig ikke i

disse saa Ord f

derimod var hall indtil latterlighed øm, naar Noget berørte ham selv personlig. de efterladte Papirers sørste del leverer allerede tre tilstrækkelige dokumenter h^søv .

^ ^il man have et staaende lempet paa beline Ligeghldighed, maa bet sørhaabenlig være et saadant: at hau den ^ag, da enhver ^anft, der itle vai: vissen til den inderste ^revl, maatte være gienuemtrængl as ^org — den aprildag i da ^ndskahet øm „Gesiøn^" øg „^riftiau den ^ttende^" ^ab btev bragt. før-undret spurgte eu ^etiendt , søm han mødte paa Gaden , hvad ber var iveieu med ham øg at han , da benne forbavset ud-raabte: „^iar ^u da ilte hørt, hvad der er hændte — aldeles rølig svarede: „^øl Men hvad tommer det ^ig vedc^" — ^ieud^gieeningen er bevillig.en Artikel, hvori han overdænger ^ Andersen med den tnest tilintetgjørende f^t har vovet at lade

en komisk Figur i Kolnedie i det t^rønne^ henhtte en

søgt Frase, der er laant hos S. K. ^ ell ophlæst spar-kende ,,Advarsel til ,,^en Frisindede^, der i en sorresten vel-

villig og anerkjendende Anmeldelse as ,,t^nsen—^ller" havde paapeget hans thdske talemaader og Faren sor , at Bær-

ket kunde lnissorstaaes og etldesig en t^el Op-tegnelser as grovheder og Spydigheder, der kunde henhttes

til Svar paa J. ^søf^øtt^ Bedonllnelse as samme Bærk. J alle disse papirer ser man den store tænkers sikososiske Ro sorsrængt as ell hnkvækkende Arrighed. haaller hese ^høls^ digteriske Birksomhed , som om det var ell pehling, han havde sor sig, og sammenligner hans ^Jntelsigentshsade" med tønders halv times ^æs-

ning^. tonearten kall man sllttte sig til as den ene Akkord:

„Glib velsigne ^ere^ indgang, ^ir. ^røse^sor heibergs .^ivab lldgangeu angaaer — den flat feg nøk sørge før."

^et er sørgeligt, at ell Mand, der i sineBærker har ydet saa meget Stort, i sin personlighed skulde røbe saa meget Smaat og Mangelsuldt^ men, som sagt: ^vorsor udgive disse Bidneshhrd om halls Skavanker^

Som Motto paa den udkomne lste t^el as Sørelt Kierkegaards esterladte papirer kllnde lldgiveren

gjerne have henhttet ^s ^ersøu er Geniet geineiilig ^ar, ^ørsaengeligt, svagt, fig selv en Gnb. ^it det Gøde sædvanligt ei tavabest, ^g steller man ^nspiratiønen nb, ^øm Meiiiicste sietden respektabelt.^telt^ ^sstkeffelt llls ^fsetsktifs^tt i ^ttssftfltiles^.

det bar ikke alene sorlldsekigs, lllell forudset, at de uforbeholdne lldsakekser ont Søren Kierkegaard , der blev

srlntsørse i betse bkads Attntekdelse af hans „esserkadse ^a-pirer^ vilde støde, saare, rimeligvis forarge, sa vet endog-

faa fanatisere flere end een af de Mange, der sil hl^ttt^

hrllg og Forevisning lsar ttdntalet fig et h^li^l^l^ af dett navnkundige Forfatter og ikke taaler, at det bliver ses

i et andet ^hs end des, der salder fra skatts Bettttdreres Bosiv^Kserser.

Saalænge Søren Kierkegaard tned fin rttnde Rhg, ^araplhett under Arntelt og des ene SsØvsefkafs ndellsor

Benkkædertte gik levende ontkrittg paa jadett solll ell as Kjøbenhavns Origillakfigurer , var det natnrkigvis ingen

Masefsæssforhrhdekfe as sige, as s^alt trods sine store Aands-evner var

,,es blot en ^sskllrs ^øn, men og ell ^lfkur^ ^øll llieb ^est soln ^sltbre" — des var endogsaa tnorsonts as se ett lasserliggsørende Af-hisdning af hans skrøbekige person i ,,Korsarett^, og fesve

hevvevlle i Aalldernes Rtge sandt hattt akdekes ikke for godtil Fordissede sor den snakkesalige, indbildske og ttarag-

tige dialektiker Sprett Kirk ^ senere Sprett torp ^ i Studellterkolnedierne ,,^settboerne^ og ,,^tt Spurv i

tranedattds^. den ^attg knnde den pirrelige, spgelig-

sorsæugelige Særling vistnok søle sig generet derved, nten hvad gsorde det:^ ^an var so levende og sont Følge deras

ikke sredlhst.

Ntt er han død, og det er so All, hvad en storMand behøver sor at blive kanoniseret, og ingen as alle den

gantle Kirkes ^elgene har kltnllet være vissere paa et stort

Patronat end Sprett Kierkegaard. ^vor skulde vel Nu-tidens nlhkkelige Skare as resle^ionsshge Svæklinger sinde

en værdigere Stptspatron end dett store tænker, der gav sig selv Vidnesbord oln, al han kun stod i et ,,Nesle^ions^For

bofd^ til ^ttd, og sor hvetn ,,Mettnesker rar ligeghldige^ ^ .^vetn skulde alle de stttaa Montanus er, der har sat deres Stnnle aandelige Forntllenhed o v er fl v r paa ^tiisi^sitii^lli

in^rutnotltttl^nl heller vælge til Forbillede end den største

as vore dialektikere, Mattden, der tned den sttnde ^ogika kunde bevise hvadsomhelst, endogsaa at det Absurde er det

eneste trolige^ Og hele deu Sværtn as aandelig For-saldne , der har tabt Sntagen sor alt Andet end det pir^

rende, til hvetn sknlde de vel heller se op end til den Sorte-kunstner, der kultde opdestillere Alt, l^vad der er et Men-

neske ksært og helligt, i spirituelle parado^ter^

det var givet, atSøren Kierkegaard, der ved Si^

den as sine store ^vner i saa suldt Maal repræsenterede Nutidens Skrøbeligheder , iuden en halv Menneskealders

Forlab vilde være ophøset til helgen sor en hel Skare baade as detn, der ,,tror og ikke ser^, og as dent , der

hverken tror eller vil se, og det var ikke ntittdre vist, at hverdell, der Aar ester halls d^d havde Mod til at ltd-

tale, hvad Jngell generede sig ved at sige, lnens hn levede : at hall var segsotig , hsertegofd , affektert og henfynsl^s,

vilde hlive erklæret sor ett Ksætter as hans dyrkere, selv onl denne paastand hevistes nled den Afdødes egne papi^.

rer, og uanset, olll der for^vrigt hlev ydet haln al sortsent Anerkjendelse.

da ^fterkravlet altid nleget fanlvittighedsfulvt tilegner sig sit Forbilledes Skavanker, var det heller ikke svært forud at gsætte sig til den Fortn, hvori Forkætrelsen vilde hlive

forkyndt. Naar nlan havde læst de esterladte polelniker lnod Andersen, heiberg og Rvsenhoss og

derved saaet Maalet paa den unlandige Arrighed , hvor-

rrled han hl^rte Andres donl , og dell uforskalnnlede An^-rnasselse , hvornted han d^nlte onl Andre , behøvede nlan

hfot at potensere det sor at saa et Begreb onl , hvorledes St. Sørens Klerke vilde behandle den , der havde vovet at paavise Skyggesider hos dell Forklarede.

Jeg blev derfor ikke i nlindste Maade overrasket af Fornten i den efterskrifte der dell ^lde Februar kolll bag-

efter en tenlnlelig luarvl^s anonynt Anlneldeffe af ‚^Papi-rernes i „dagbladet^. Knn Stedet var lnig lidt uventet, ti dette Blad pleser, felv i Kanlpell llled sine værste Mod-

standere , at holde sig indenfor evropæisk Krigsbrug , der sonr bekjendt baade tillader grovt Skhts og stneldende t^ra-

nater , nlen endnu ikke har optaget Stinkpotterne blandt sine Angrebsvaaben.

For at give de as vore hæsere, der ikke har læst denne ulærkværdige kkdt^lnnlelse, et Begreb oln dens Jndhold, er

det tilstrækkeligt at aftrykke Begyndelfen.

„.^sleral den anmeldelse as ^øren .^iertegaarv^papirer", som har værel meddett i tø soregaaende as

dette blad, allerede var skreven og isse ret vet kunde øplage nø-

get pøtemisk element, har en kritiker i „^øtket^vi^" taget ^tn-tedning af det samme ^mne lik i fire artikler at besudles dell

^tsdøde^ Personlighed paa en saaøan Maade, cit der ikke skal fin-de^ mange ^idestvkker dertil i vør Literatur^. ^niød deubtatl-

dilig as kvni^me ls^ øg tlvidenhed ^ss , bornerthed sss øg ^iadfk-bebels, som di^fe artikler ftrøinme over af, ause vi del før en

Pligt i ^andbedeti^ og ^ømmetigheden^sss ^avii at nedlægge en

ellergift protest. ett Literatur^ store stavne ere sltationen^ f^ækle^ eiendom, øg det kan først og sremmest sørdre^ as deu, der tager

et saadaut skkavn paa sin ^nnge, at han i forveien skvkler sin Mllnd rentss ^et kan dernæst sordre^, at han ikke laser øm det,

til hviø forstaaelse der hører knndfkahtl^ nden al ese denne

kundskab, ikke dømmer øm del, til hvi^ Opfattelse der hører snart en udviklet ^anke, suarl en sitt og svmpalhelifk^and^, naar han^

^anke mangler klarhed øg ^ugtl^, ttaar hatt^ ^andø er haand-vætkømæ^slg øg grøv^: det kan endelig sordre^ as ham, at han

ikke optræder som dett, der vil prøve ^ierler og sstvrer, naar der

sattes ham de sørste betingelser sør en saadan prøvelse, søm ere aandeligt ^karpsvll øg kiærlig Medsølesse. ^e nævnle ^trlikker

ere sør i:n stør ^el as saadan beskassenhed, at man ved at imøde-gaa dem i det enkelte, ved at røre op i^vngen^, kun vilde ud-

brede ^tanken videretls."

Fortsættelsen og enden svarer aldeles til begyndelsen^

i det Følgende opdækkes der ttled: Skidensærdighedi^, total ^ Mangel paa dhhere Poetisk Sands osv., og tilsidst sorklarer

Forsatteren hele sin Optræden llted, at han ,,ikke kan se det ^iv , der ossredes sor en stor Jde , hlive hesndlet og

bagvasket as llkyndighed og Raahed ^ nden at sige:

dette er en Skjændsel

det er nnegtelig skidne ^rd sor pengene, nten der-tned er ogsaa omtrent esterskriverells Angrebsvaaben lld-

tøtnte, ti ..det er alene hans hensigt at sremfore en pro-test, ikke at begynde en poletnik, sottt han tvertimod paadet Otnraade, soul Kritikeren i ,,Folk. Av." har palgt til

^ulnleplads, Paa ingen Maade vil optage, ikke helser sor at tage den Afdøde i Forsvar ulod et Augreb , soltl uled

Skaluulells sttlde Bægt falder tilhage paa Angriberen" — ttled andre Ord : han vil blot fra Auonhlnitetens Sksul uled

Autoritetens Rabalder kaste sin Stillkpotte og derpaa fnske

sig fra alt Ansvar og Forsvar , og følgelig er det aldeles overflødigt at Paavife, bevise eller ulodbevife. ett tilstrække-

lig osende ^ovlnod, ell tilbørlig kærdfhdellde, kierkegaard^-opskrues kkdtrhksluaade pleser so i Forening ttted et lsd-

valg as grovheder at være tlok til at sorbavse de lltuhtt-dige og saa de Overtroiske, der endnu ghser sor dett sorte

Skoles ^etntuelig^eder, til at holde batten sor Osnelle og

læse deres Fadervor i dell Overbevisning, at det er eu virkelig ufeslbarsig prosessor, der bar aabeubaret sig. ^ellne

Fremgangsmaade forener baade Per ^egns og Jesper Ridesogeds Fordele. hverken tuod deu Førstes: .^tfs^

ti^ulrl ^t ^llk^ttlntirttlu ^r^ro . rllltrlt^ ^s t^l^ usullt^ — eller tnod deu Sidstes.^ har talt sotu eu

Karuali og jungen burde sksæres as Jer Mund" ^ er det godt at disputere^ deu Angrebne sristes dersor let til at

blive vred og gaa sra Sag til Personlighed, øg gsør han det, saa er so Spillet vuudet sor Angriberen.

Jeg kan itnidlertid ikke gsøre dagbladets" ester-skriver den Foruøselse at dellde trtig sra Søreu Kierke-

gaard iulod ksaut, sor at sætte Forbitrelse nlod Forbitrelse, tvertiluod: seg har al ^ruud til at være tilsreds uted, at haus Ansald er sket paa ett Maade, der sor utig gsør^ det

aldeles overflødigt at paavise, paa hvilken Side ,.Plutup-hedeu", ^Raahedeu", ^Bornertheden", ,,^adfkhedeu", ,,Ski-

dettfærdigheden^, ,,Befttdliugeu", ,,Khuisnleu" o. s. v. erat søges det er tnig ett fto^ Behagelighed, at seg oversor ett saa udgaaende Besoldning sottt den : at seg skulde l^ave

skrevet Noget, der i Sntttdsighed onllrent var enestaaende f

vor literatur, kun behøver at pege paa ..dagbladets^ ..^fterskrist^ og spørge enhver, der selv kan gsøre Fordring paa dannelse, Stnag Øg ^nnlanitet, ottt Forsalleren til en saadan Artikel er berettiget tik at optræde sont doeent f den gode done, sa, otn han bfok lsar^øv lii at t^tfe nted. hvor der gsøre^ de nævnle Fordringer.

Jkke engang den Omstændighed. at han aflæsser fine

grovheder til ett snldstændig navngiven Mand uden at nteddefe nogen Oplhsning otn, til hvent et Sdat^ ^etlest

skal adresseres. belragter feg sotn hartnelig. det er ganske vist, at han derved oversor en og anden nærshnet ^æser kan kotntne til at gfælde sor lidt tnere, end han er, tnen

selv otn det stod f tnin Magt at trække den æble Ba^ilfo ttd af A^selskindet, og derved redneere det sksnlte brakel til

et alt andet end itnpotterende Jndivid, vilde seg ikke gsøre ntig den llleslighed. del tænkende og selvstændige Pubfi-

kunt ved sø tn t^ang sor alle, at ligesont ett Beksel kttn faar Betydning ved det Navn , hvortned den underskrives,

saaledes saar et Slhkke papir, der er oversyldl tned nbe-

grnndede grovheder, kun ett gyldighed, sotn retter sig ester dillidett til det Navn, der staar nnder det. Naar

kierkegaard eller heiberg i ell snæver Bettding, i Stedet for at indlade sig i Slrid tned en Modstander, nøsedes

tned at betegne hant sotn en Jgnorant, en Jdiot, en kaglende

hanekylling eller en snadrende gravand, saa sik Skælds-

ørdene deres Kredit paa Balnta as kldslederens Avloritet, ntett tnatt nlaatte have en ynkelig Mangel paa Selvagtelse,

hvis tnan tknlde lade sig paavirke as en ^rovhedsudtønlnlelsettdelt llnderslrift, især naar dens Forsatter ikke har betegnet sig paa uogenfotuhelst anden Maade, end sotn et usædvanlig arrigt Mandsolk med ell i vore dage ganske sædvanlig ^ær-doms-Jargon.

At seg allerede har værdiget ^sterskristens Form en saa lang Omtale, hidrører dersor ikke fra ven underordnede

Omstændighed, at det tilfældigvis er lnig selv, til hvv^ ^rovl^vllv er adresserede, luen dersra: at det hele Akt-

sthkke netop paa l^ruud as dettue Fornt og kun paa ^rulld

as den i høs ^rad sortsener publikums Opmærksomhed. det er sor det Første et nforkasteligt Bevis sor, hvor lidt dell moderne lærdom har at gsøre med god Opdragelse og aandelig dannelse — for det Andet er det et afgjørende Bidtteshhrd om, at Færdigheden i den silososiske Fraseologi kall være uddannet meget fuldstændig hos Personer, der ikke eser mindste Spor af den Sindsro, dell Fordragelighed og fremfor alt dell Beskedenhed, som er dell ægte Filososis første Frugter ^ og sor det tredie er det et uvurderligt Bidrag til Bedømmelsen as den ,.lldvikling^, hvis ,,støre Forkæmper^ St. Søren unegtelig har været, og som har haaret saa rige Frugter, at ls^ Klerke stønner under

Bægten as dem: lldviklingen i Jndbildskhed og løshed.

l^sterskristens positive Jndhold behøver ingen vidtløstig Behandling^ det er forfvilldende ved Siden af grovhederne,

uleu for at vife Misforholdet imellem disse to dele skal

seg i Korthed uævne de faa punkter, paa hvilke den sov^ søger en gendrivelse.

Man sortæller, at ell meget lærd ung theolog. der ved

lamell sik det urimelige Spørgsmaal: hvørmange For-klaringer, der knnde gives over et vist uklart Bibelsted, sloghele Fakultetet med stllln Forhadselse ved aldeles bestemt at

svare: ,.Som bekjendt kan ethbert uklart Sled i den hellige Skrist sorklares paa Maader . .

Paastanden var dristig, men at den havde Mulig-heden sor sig, skulde man nok lade være at modbevise.

Som llærd tør seg ilke gjøre en saa dsærv Paastand oversor noget Sted i St. Sørens Aabenbaring, men seg gaar næppe sor vidt, naar leg betragter det som asgsort, at naar en Forsatter selv har givet sig Attest sor sin nhh^ Færdighed i at skusse og kun gjort Regning paa ,,een eneste ^æser^ og selv sagt: at Jttgen ester hans ^ød i de

esterladte Papirer skal sinde den sjerneste Allthdning as det, der egenlig har opfhldt ^iv ^ fa^t el^ de^ ingen

holdbar ^rllnd til Forundring, endsige til Forargelse,

endsige til Forkjætrelfe, sordi hans mørke taler sortolkes paa mere ell een Maade. Som Følge h^f shtl^ d^l mig mildest talt heshnderligt, at en as hans troende, der selv siger, at dell sørste Betingelse sor at bedømme Andre er „aandeligt Skarpshn og kjærlig Medfølelse"^ sørst røber sit aandelige Skarpshn ved oversor hans morke taler at sige med den engelske Bisp: „Orthodo^i er min t^i, de Andres er ^ derpaa i Kraft c^f denne beskedne definition viser sin „kjærlige Medfølelse ved at kaste en Stinkpøtte ester den, der vover at srem-

sætte ell anden Fortolkning.

l^n ivrig Beundrer as den store llbegribelige fortalte

mig endnu for faa dage siden som Prøve paa hans l.lhe-gribeligheds Storhed, at mens saa mange Andre er aldeles visse paa, at han ikke havde noget andet Formaal end at hævde dell strenge Kristendom som den eneste Bet kil Salighed, har en Mand, der levede i stadig Omgang medSkrell Kierkegaard, saaet dell urokkeligste Overbevisning ollt, at ^ans ^eltlnlefige ^iv^opg^lve var at undergrave Kristen-kirken, paavise Kristentroens Absurditet og opstille saadanne

Fordringer til Kristenksærligheden, at dell blev unlulig .— kort sagt, at gs^re Kristeudolntnell saa sort og unlellneskefig,

at ethvert sorntlstigt Menneske nlaatte opgive dell. i^ll

^lndelt alvorlig og sanlvittighedssuld ^æser nlaaske sfere — er konllnen tif en ligesaa sast Overbevisning onl, at hall

aldeles ingen ^ro havde, nlell at hans ^udssorhold lige-

sonl halls Kjærlighed kun var e^perinlellterende, og at hans henlnlelige ^allke kllll var at gfl^re sig interessant sonl ell

stor traade uden isning. ^vor der er Mnlighed sor saa

sorskseffige Opfattelser, og hb^ b^n paagældende sefv gsort det tllest Mulige for at lnufiggfore dent, er det uæsteu

latterligt at pave sig op tif llfeflbarhed og udfksælde dell, der er af elt anden Mening.

Forfatteren — efler Forfatterne , hvad det nu er ^

tif efterskriften^ udstader sit förste andægtige ^ihf over dell sornlentlige Khnislne, seg skal have gsort lllig fkhldig

i ved at anthde en Forklaring over et sor ^fterskriverell nsorkfarfigt Sted i Kierkegaards forklarende Jndledning

til papirerne^. denne Opfattelse, der forl^vrigt ifke en

^ang er ndtalt, lnen fllll anlhdet for deln, der kall læfe nlellenl pinierne, gaar ud paa, at S. K. i den anførte Op-

tegnefse ogsaa skufde l^ sigtet til fegelnlig Svagelighed sonl ell nledvirfellde Bevæggrund til at han saa sig be-

„^agbtabet^" anmelder troi: i ben ansørte optegnelse om s^a-milten^ søreslaaenbe tlbflettetse og berøvelse as ,^att ^aab om ben Li^kke, bee tigger i det hurtige ^amilietii.^ historeiske .^ønlinnertigheb^ al se „eu ^enti^bning til særegne, nbe-kfellbte s^orhølb l taberens Llv^.røvet oln „Fantilielivets historiske Kontinuerlig^^.

At det sigger nærmest ogsaa at forudsætte legemlig SkrØ-belig^ed, naar der udtrykkelig siges: at i haus fortvivlede

desperation obev ^hlkens dab øg Slægtens l.ldslettelse „blev dattken ont han^ etnittenlø Aandsevner l^ans eneste drøfte, tnaa tnan være nteget nærshttet eller stok-blind for at negte, og der er d^ vel ingett „Skidettfær-dighed^ i at paapege detttte Forudsætning font nærntest liggende, uaar Søren Kierkegaard selv betegner sig sotn næsten i enhver legetnlig negtet be-

tingelserne for at kunne gjælde sor et l^elt Men-tteske". er der f denne Retning begaaet nogen Kynisme

spaa dansk Køteragtighed^l, faa tttaa det være as selve ester-skriveren, der ikke har generet sig ved yderligere at udpege

øg nævne en enkelt Retning og ett bestemt t^rad af den legentsige Svagelighed, sotn seg i Overensstemmelse nted For-

fatterens egne Ord kun havde antydet i sin Altttiudelighed

uden nogen køteragtig bestræbelse efter at betegne eller be-nævne yderligheden.

Jeg l^ar sor Resten nteget forsigtig bemærket, at Rig-

tigheden af detttte nærmestliggende opsættelse ingenlunde var vis, ja, at der isse en ^ang var nogensomhelst Sikker-

hed for,

at den hele Optegnelse var Alldet elld et altseda-teret Aktstykke, bestemt til at vildlede ^nblikntn, og seg har

ndtrykkelig fremhævet, at Visheden i dette ^nnkt kult var

af uuderørdnet Betydning i Satnnlensigning tned delt Vished, sotn Aktstykkerne giver om hans aandelige

llforttluenhed til at slutte et sandt, indersigt Kjærligheds-forhold. det er derfor kun denne Vished, jeg har lagt Vægt paa, men overfor den hær efterskristell Jntet havtat sige. tvertimod, Fors. har gsort, hvad han kttnde, sor at hekræste den.

^ster at ^an nted imponerende Ophlæfthed l^ar he-skhldtmig sor „fuldftændigklheksendtskah med Kierkegaards Skrister^, vil han heviso, at seg paa en endnll mere „ski-denfærdig^ end „latterlig^ Maade har misforstaaet den sor-

kunstlede Frase „det huslige Familielivs historiske Konti-nuerfig^ed^.

„^ette er—søm enhver ved, ber overhovedet er bidende i forhold tit s. — ben afgjørende talegorifte bestemmelse i an-ben ^ies af „^uten—l^ttei:", der paa ben ene side ndtrvtser bet t^thifte^ bæsen^møbsætning tit det æsthetiske Liv, som optøser fig i famnienhæng^løfe Mømenler, paa ben anden side del^ f^ør-

fkiet sra bet religiøse, ber tan fordre suspensionen af, sstesignatiouen, paa et ethift ^orhosd^.

Meningen as denne uforlignelige Mundfuld Kierkegaards-

Kaudervelsk , der rimeligvis paa slere end een ^æfer og læserinde har gsort en ligesaa imponerende Birkning som

Peer degns f^atin paa Jeppe og Nille, skal være den , at da ^Justitsraad .B—^ ^den fingerede Forsatter til anden

del as „^nten—l^fler^ har hrugt Frasen i en visBethd-tting , saa kall St. Søren selv ikke settere lægge Andet

og Mere i dett f det er nu en dristig Slutning, hbor-imod der let knude gføres Jndsigelse, tnen det hehøves al-ledes ikke, da de andre citater er tilstrækkelige til at he-

grunde dell, kun sotn nærmest liggende, ikke som ene rig-tig, anthdede Opfattelse as et underordnet punkt. Sksønt

seg gudskelov ikke har S øren Kierkegaards famledeSkrif-ter komplet i ^ukontmelfen — hvilket vel neppe en ^ng l^fterskristens Forsatter vil hlære sig med at have f — var det mig aldeles ikke noget Nht, at Frasen var hrugt i „s^nten—^ller^, men selvsølgelig havde seg ved Anmeldel-sen as S. K.s efterladte papirer^ ilke paataget tnig For-

pligtelse til at oplede alle nlllsige Parallelsteder i hans Ar-

bejder. Nu skaf seg derimod asskrive det Sted, hvortil St. Sørens eneberettigede Fortolker sigter:

e^perimenlerenbe ^ ^iærligheb faar vet øgsaa en ^tcl af ^islørie, men er bøg. tigeføm dell er liden sand ^tplløritet, øgsaa uben .^ontinnertigheb øg tigger htøt i det eleperimenterenbe ^ubivib^ ^illaartighed , der paa een Gaug er siu egen herden øg selv ^liæhneu i benue. ^en experimenterer ^særlighed er berfør meget tithøielig tit at erlvnbige sig øln ^iærligbe-ben^ ^itssaub øg har da en bøhhett Gtæ^e, bel^ naar llb-

saltiet søarer tit beregningenes, betø naar det viser slg, at der løni lløget ganfle^lnbet nb berafsls. ^aar betle sker, ei: ben øg-

saa tilsreb^, idet ben fiuber en opgave sør sine utrættelige ^øm-binatiøner^.

derpaa opstilses sont Modsætning den ægteskabelige Kjær-lighed sotll havende baade Oprindelighed og Bestandighed.

^ad os llll føje Søren Kierkegaards Fortolker og trods

dell Asdødes egen tilstaaelse: at hall ^næsten i en-hver legentlig var negtet Betingelserne sor at

gjælde sor et helt Mennesker antage, at hall var et i shsisk henseende aldeles suldstændig Pragte^emplar as et Menneske^

Bilde han da være en Stnule mere respektabel, naar han, der i sit ^de Aar havde gjort den opdagelse, at han paa

l^rundas sjælelig eller h s e r t e l i g desekt udelukkende var hen-

visttilden her skildrede „e^:perimenterende Kjærlighed^, et Aar senere trods al sin Bidetl indlod stg paa en Forlovelse^

Maa han ifke tvertimod ved denne Fortolkning shnke dpbere oversor al Retssø lelse ^

J sin Jver sor at være grov imod mig, glemmer For-satteren as ^sterskristell i den l^rad ærbødigheden sor selve

St. Søren. at han glatvæk hesknlder mig sor llvidenhed,Mangel paa Begreh osv., naar seg endogsaa i formildet Fornl gselltager, hvad pen Kanoniserede selv ^ar optegnet,

det er ikke nok, at sk^lt^ s^ op tif Jndignatiou over, at seg har vovet at omtale halls patron som hhpokollder og affektert ^ Nogel, som ethvert ikke sorskrnet Menneske hlot beaver at læse et par Blade i „papirerne^ sor at see, at han var f —men han udstøder et sandt der-viseh-hhf^ svvdi se^ ^ i Klasse med „Sinds-shge^^. ^^ kunde ogsaa Sligt falde mig ind s den

Malld, der selv skrev i sin dagbog: „^er ei: unberlibeu en saadan ^tltarui i mil ^iøved, al del e^,

søm øm ^ransel blev løstei øp, øg da ei: bel, ligesom naar ^seeiie hæve merget tidl øp øg nu bølb^ ^aiid^ derinde — Gud sør-bvde dett"

maatte so naturligvis være aldeles sindssriskl dell tanke, der aldrig knnde alhesde sig løs sra sit mareridende Jeg,

maatte so selvsølgelig være begavet med den mest velsignede Sundheds

det er ogsaa sorargeligt, at seg har betegnet hans trang til den digteriske Frembringelse med Ordet Brhnde. det sættes derfor til Spot og Spe mellem et par „t^aafe-

øsne^, som om det var mit, men uheldigvis er del laant sra selve S. K. — hall beklager sig rigtignok selv over „^ild-

uings-Brhnde", men derfor er Ordet alligevel formasteligt, naar det lldeu det sorstærkellde tillæg brllges as Andre.

Fremdeles skal seg ske ell Skamfærd, fordi seg har be-negtet, at St. Søren besad nogen suldbaaren digterbe-gavelse, og i dell Anleduiug henvist til dell Mængde ubrugelige lintner, han optegnede. gfv^ mig rigtignok selv

Medhold, idet han vedksender sig dell samme ^kunstneriske llsormueuhed^ som han hos Just. Kerner sandt forenetnled saa stor Jde-Rigdottt tttett dersor er det naturlig-vis alligevel hlol tttlg, der lager fesl, og tttig, der

tttangler Begreb ottt poesi.

^ttt S. K. s diglerstorhed stal seg itnidlertid ogsaa

as andre grunde vogte ltlig sor yderligere disput. „dag-bladel"s Alllnelder ksettder netttlig, esler hvad hatt selv lader

Foll sorstaa^, ille blot de digtershner. sotn denKanoni-serede har havl, tnett han ved endogsaa, hvilke seg ikle har

havl, og tned ett Maud, der er i den l^rad „shusk^ eller i

den s^rad digter, er det ikke godt at indlade sig. der er, hlol lo sntaa Berigtigelser, sont seg ettdtttt skas lissade tttig at søse til eslerskrislett. Bevisel sor S. K.^s

Paalidelighed stal seg ikke røre , del er allsor lalterligl,

naar dalen er otn ett Mand, der selv har givet sig Skudsntaal sor Mesterskab i al sore Berdett bag l^hset.

del ene Punkt angaar esterskriverens drabelige Jn-digttaliottsudbrud , sordi seg har set ^sertegoldhed l

S. K.s Oplegnelse out, at han gsorde sig et Studiutn as at saa elhverl Barn, hatt tnødte, til al stnile. Alt,

hvad den høstravende Apologet fortæller ottt S. K.s „al-ntenbeksendte Ksærsighed til Børn^ , tisinlelgsøres as det

Fæle i Ordel: Studiutn. At den htlpøkondre fransker, der har reslekleret saa tneget over t^raad og Stnil , den

nlhkkelige Særling, der selv sagde, at han forelrak Fatni^ lievrøvl og vanvittig Snak for sornnstig Sanllale , ogsaa

engang itttelletn knttde indlade sig i passiar nled Børn, beviser

ingen sand Børtteksærlighed. den „e^perintenterende Ksær-lighed", der er bseven tilbage iel^serte, sor hvilket „Men^

... „^ian, som maalle takke fln hi^ ^sol el eneste as kierkegaard^ ^igterslmer nogensinde var sal^el l l^anø Lod" . . .nesker er ligegyldige^ , tager ligesaa tidt i betænkning at experimentere saavel nled smaabørn folll nted llnge Piger, og naar Bedkommende noterer i sin dagbog, at det f denne tid er ham et Studium at saa de børn, han møder til at smile ^ der er ikke tale om at gsøre dem nogen s^læde, men kun om at undersøge, hvorledes Smilet fremkaldes f ^ saa har man ligesaa vist torund til at ghse over hans Bissenhed, som lnan har torund til at væmmes oder den Forskruethed, der vil indhilde Folk, at

det var as børueksærlighed , han gik omkring og gsorde slige „Studier^.

den besynderligste beskyldning , der er gsort mig i esterskristen, er endelig den, der lyder paa „ell ^adfkhed, sotn er saa paasaldende, at matt maatte antage den sor at have personlig Oprindelse^, hvis S. K. ikke var død sor mange Aar sidens. Jeg tør fkke negte, at seg meget oste har trnsset paa indskrænkede Folk , der ikke knnde satte, hvorsor en Journalist var nhehagelig mod den eller den, naar de „ikke havde gsort ham Nogets, men seg kan endnu mindre negte, at det er et sor den ethiske tilstand ved „daghladet^ sørgeligt tegn, naar hverken dets Pave eller

dets Kardinal, trods deres useslhare Bisdom, kan hegrihe, at ^ad til Sot og Syge kan have anden Oprindelse end per-

sonlige gensyn. de sinder det i sin Orden, at de selv skruer sig op til den yderste Forbitrelse og overdænger den, der har udtalt ell Mening, som afviger sra deres egen, med et lltal af llforfkammetheder , men at ell Publiefst, uden tilskhudelse as uogetsomhelft personligt Forhold, udsætter sig sor alle de ^behageligheder, som venter enhver, de^ uforbeholdent vover at sige dell haarde Sandhed om en som tænker høst begavet, men søm Menneske hølst be-kfagesig Asdød , llled hvfs Minde Avtoritetskrhheriet og Forskruelsett allerede har deghndt at drive Asgttderi —

det katt de ikke sorstaa^ ^et hesaler sig rigtignok heller ikke at gsøre Sligt,

lnett det er tnindre hekfageligt, end at det skal være saa vanskeligt at sorstaa^ at tltan desuagtet gsør det ^ uden personlig ^ilskhttdelsef

^ttsstltt^ ^iti^slltt tl^ ^rell ^ietketsttttt^. Satnttdig tned „Folkets Avis's Anmeldelse as Søren Kierkegaards esserladse papirer er der udkolllluet to smaa Bøger, der paa ell lneget asvorsig Maade srelu sti iser

og hekælllper dell asdøde lænkers ^ære out to as de vig-tigste Punkter i Kristendonltnen: Forholdet oversor l^nd og

Kærligheden til Næsten. de hedder:

„Ottt Bønnens Virkning og dens Forhold

tfl ^u ds llsoranderlighed. Nogle Oplhsttiuger og ^etnærkninger, nærlnest hhggede paa aandelig ersariug og

et umiddelbart s^ndssorhold as Magnus eiriksson, ^ncl. tll^l.^ og

„Knnne vi elske Næsten solll os selv:^ Nogle

tildels tthe banker ont Kjærligheden satnt stere derhen ho-^:ende Skriststeder^ ^ as satntne Forsatter.

Kand. eirikssott behøver overfor den Kreds as^æ-sere, der har sulgt hans langtsra lønnende og paaskjønnede

Forfattervirkfonlhed, intet Skudsutaal as dagspressen^ for den vil halt være tilstrækkelig ksendt sonl en fkal^-sindig llttdersøger, hvis granskninger støltes as en nsæd-vanlig ^ærdonl, og hvis lldtalelser as de vllndne Resultater

altid har ndlnærket sig ved en solkelig ^ naar nlan tager Ordet i dets snlllkkeste Bethdning, kan det vel nok brttges—^troskyldig Fremstillingsmaade. denne Kreds er imidtertid

fkke saa stor, at vi tør betragte ett saadan Betegnelse som

overflødig sor Flertallet as vore ^sere.

Magntts ^i riks son s Skrister viser paa enhver Side, at han er en Overbevisningens Mand , at l^an uden alle

Sidehensyn kun gransker og kæmper sor at naa sft Fot:-maal: Sandheden, og at han er gsennemtrængt as varm, inderlig, religiøs Følelse, men han er ikke troskyldig i hen Forstand, at han betragter sig som skhldig til at tvo paa et dogme, sordi det bed Stemmeslerhed er hlevet vedtagøt Paa et Bispemøde i Kirkens ældste tid og siden fastholdt

as Nesormatorerne n i sædvanlig Betydning kan han søl-gelig ikke kaldes orthodoxi.

Man kan ikke let tænke sig to skarpere Modsætninger end ham og den kolde, glimrende Sagsører Søren Kierke-gaard, som gsørde sig en A^re as at søre Berden ^g ^yset — som med samme Aandrighed kunde tale sor „s^nten^ i dag og for i Morgen ^ som fremfor Alt søgte

det klsørflarlige, det klrimelige, der gav ham størst ^eslig-hed til at forbavse — og som dersor, sksønt han var Før-mand sor det kirkelige Nedhrydningskorps, uden prutten gik ind paa alt „det Ahsurde^ i Kirkens s^ære ^ sø mere sø hedres

t^n l^ang tidligere i Aaret k^D er ^irilsson

optraadt mod S. K., nemlig med Broehuren: troen et Paradox i Kraft af det Absurde^, der var rettet mød

^ans Skrift „Frygt øg Bævens men hvot^ ilter K. ellers var til at svare — selv paa det ubetydeligste Angreb, naar

det berørte ham personlig fandt han fig i sin hovmod ikke besøset til at svare et Ord paa gendrivelsen af denne

hans hovedsætning. ^er var han nemlig as sin Mod-stænder personlig behandlet tned den størst mulige Anerkjendelse, og det var sølgelig kttn et vigtigt drosspørgstnaal, kun Sand-heden, sotn det gjaldt s

Jtttsdlertid blev det foreløbig derved^ det gik eirifsson

sont saamange Andre, der soreløbig kotn til at samstemme med S. K. llttder hans Angreb paa ,,den osfieielle Kristen-dom^, og som derover glemte, s^vor langt de var sra at kunne tiltræde det Standpunkt, hvorfra hall gjorde Angrebet. llnderl^gt noks det var i det hese taget Søren Kierkegaards l^rundsælnings-Antipoder, lsos hvem han vandt mest Bifald og Beundring.

htttt- dev prædikede en saa streng Kristendom, at neppe nok Apostlene kunde kaldes Kristne ester halls For-

klaring, han sandt asdrig tilhængere blandt de strengt-troende Kristne. det var netop den strenge Kristendoms Modstandere, der applauderede ham, mens han levede, og kanoniserede l^am, da l^ var død.

de srittænkende Medlemmer as Menigheden, der stedse er blevne sorkjætrede as ,,Kirken,^ saa kun en s^jengjældelfe, da han trak baade Skrudett og ht^b^ ^ overmhndige præster og satte dent i gabestok som ,,Menedere^, ^,Seelenver-kopere^ og ,,Menneskeædere^. de Religionsløse gned hænderne as Fornøjelse, da han betegnede den herskende Kristendom som ,,en nhhre s^avthvestreg^, et Forsøg paa at isætte Borherre en Boksttæse paa^. Materialisten, der

læste ^atts l^t^ttb^ Fremstilling as daaben, Konfirmation nen, Altergangen, Bielsen og den offenlige gudstjeneste f

vort kirkelige Samsnnd, raabte beundrende: ,,det er Ord for Ord mine Ord.^, og den letfærdige, der hørte ham

omtale ægteskabet som et urimeligt, alt andet end kristeligt Forhold, der ^ubethdeliggjør^ Menneskene og er stfstet lilFordel sor ^Præster og Jordelnpdree og Falnfliefivet

solll ,,en nydefig Jdyf lned Bt^rne-Avlen og ^opsafae sandt natllrffgvis, at han talte llled ell ^ngefs ^ullge.

Men naar faa Sporgsnlaafet hfev: hvad der skulde

sættes istedetsor det Nedrevne saa viste det sig straks, f hvor hos ^rad halls Beundrer^ var halls Modstandere.

Naar han opstillede sfll Absurditets-^ro og sill Sefv^de-

læggelfes-Pligtl^re, knnde ingen fornuftig, elldfige frit-

tænkende Kristen gaa ind paa hans Overdrivelser^ da lo Jndisserentisterlle, da sagde Materialisterne: ,,Ja, der kan

nlall se, f^if^ galskaber de aabenbarede Religioner fprer

tif^ og da gsorde de letfærdige sig lystige over F^fge haut skulde de nok vogte sig sor allesatulnen.

det positive i Kierkegaards ^ære fristes lllall for-

ovrigt ogsaa let til at overse, sordi det stadig trænges i Baggrunden as hans store overordenlige produktioner i

dell husere Nedbryblllingsknllst. det er dersor godt, at ell

alvorlig Mand har trukket et par af de vigtigste Punkter sreln og belyst deltl.

det ene er solll sagt Kjærligheden til Næsten. denne Pligt har Kierkegaard naturligvis stillet saaledes paa

Spidsen, at al Forskjel lnelleltl den Nærlneste og den Fjerneste, den ^ode og den Onde, Benner og Fsender er

udvisket i detl t^rad, at dell Kristlle ikke alene ester Kristi

Ord skal ^ elske sin Næste sonl sig sefv^ og selv ,,efske fin Fsende^, tnell endogsaa er pligtig at elske sin Fsende sonl

sig selv elske saavel dell t^ode sonl den lnest sorstokkede

Forbryder saaledes, at der ,,kun er Spprgsluaal onl Ksær-ligheden, ikke onl dens t^senftand^ — et Krav, per tager

sig llleget pikant ud paa Papiret, ulen sonl i ^ivet ligesrenl er ulnuligt at opfylde.^irikssons Ashaudliug paaviser med tlteget Skarp-sind, at Kierkegaard er gaaet videre end selve Kristus, der

netop var sor ksærlighedssuld tik at stille et sligt umenne-

skeligt Krav, og den oplhser ttted det Samme ved nogle slaaende citater, hvorlidt dell Forsatter, der saaledes paa-

lagde sine Medkristne at overgaa Borherre t Kjærlighed, selv tog ksærlige ^ dem. det er i det k^l^t

en særdeles interessant rldvikling, og hvor vanskeligt det end er at sige noget Nht i Moralen, vil sikkert de ss este

hæsere sinde

mange, sor dem i al Fald ..tildels nhe"

tanker deri.

det andet Spørgsmaal: Forholdet til l^nd, afhandles

ttled mindre h^ls^ ^ d^en kierkegaardfke Opfattelse, men Forsætteren har dog, sont han selv siger, ikke kllnnet for-

higaa en Fremstilling, der er givet af dell Mand, hvem Nogle kalder ..Nordens største religiøse Forsatter", enkelte

endogsaa ..den eneste Sanddru". Bi kan ikke her gsengive

Forfatterens Paavisning af det Forskruede og Selvmod-sfgende i denne usunde og usande Opfattelfe af det høseste

Ksærlighedsførhold, imod hvilken ^iriksson ftiller det fromme, lhkkeliggsørende, harnlige gudsforhold som Mod-sætning, men vi skal dog for at give de af vore hæsere, der kllu kseuder Søren Kierkegaard as Omtale under slige Betegnelser som de ovennævnte, et lille Begreb om den sorte indiske Kristendom, som han forkhndte, idet vi af-skriver et Par tilstrækkelig hetegnede Steder as det sidste

Bærk, han udgav:

„sstaar ^ristenbommeu fordrer, at man skal elske sin ^imbe,

ba tunbe man i ell vi^ l^et^buing svare : vet bar ben gob Grunb til at sørbre, tbi Gub vil iø være elsket, og Gub er iusl. menue-ftetig tast, Meuueftet^ srvgtetigsle ^ienbe. ^iu ^øb^fieube: hauvit sø, at dn stat dø. asdø. han b^der i^sl det, hvori ^il llalllr-

tigst har dst Liv, hvølved dn hænger med hese din LivSlhsl". Se, det er Ordene, og tnan nt^ta ikke lt^ ^tk ^ ^tt

streng Sætning, der tttildne^ ved Forkfaringen, nes^ ethverk nøsere forklarende ^rd lægger knn tnere Sort til det Sorten

„^vad det nh testamente sorslaar veb kcislendøm øg det: al være kristen, er idel kvas, ^animer øg elendighed smelt faa

er rsgligllot evigheden betrhgget^ . . .

^g hvad er isølge det lih testamente det: at elske Gndc^

det er at ville blive, menneskelig talt. nlvtkelig før dette ^iv. pog saligt sørvenlende ell evig ^alighed^.

^lhkkelig i salig Forvenlning —hvilken rablende danke ^ Sotn ont Saligheden ikke ophævede rllhkkenf Men det

bliver værre endnu f

„^aa sidder hall da. allestedsnærværende og atvidende som

han er. øg passer paa dig. veed endog bet Mindste. der søregaar i dig^det veed hall. din dyssendes ^øgt dig sør at ønske

^køgel. vøgtdigsør at frvgte sskøget. lhi hvaddn ønsker. øpsvldes ikke. men snarere det Modsatte. øg hvad ^ii slvgter. sker. øg sø

mere dn srvgter bet, sø snarere kommer bel øver dig. thi han elsker dig. øg vil være elsket as dig. begge dele asksærlighed. men saa snart per er skkøget. tn ønsker. saa tænker dn ikke paa ham. tigesom naar derer^løgel. dn srvgter: eller hvis dn bringer ham i ^ørbinbelie mebdin s^nsken øg ^rvglen stønnen llls. saa læn^ ker tli sø ikke paa ham i øg sør sig selv, bet er: dn elsker ham

ikke — øg hall vit være elsket. vit det as kiærtighed." Kort sagt: den kserkegaardske Krsstendotn tillader ikke den

Kristne at ønske eller srhgte Noget ^ og da dette uuudgaaeligt, saasrentt han elsker Noget — heller ikke at elske Noget. sa, endogsaa at bede otn Noget er hant sor-

bndt. han tør ikke en t^ang tænke paa Nøget ^

Bil ntan nu spørge^ otn deu ^ære virkelig har havttilhængere, saa gsør lnan hedst i at henvende sig til t^ag-hfadets pave eller halls Kardinal , der nylig har erklæret

det sor ,^en Skændsel", at Kierkegaard overens-stenltttende

ttted hans egne Ord er hleven srentstillet sotn

en sindssyg Mand, og at der til hans ^ovtnod, Forsænge-lighed og ^sertegoldhed er søgt en Aarsag i den legemlige

Skrøbelighed, hvortil halt selv hentyder thi selve den Kanoniserede erklærer i sit sidste Bærk ,,Osehlikket", at ,^det

nye testamentes Kristendont ^saaledes havde han nemlig

hsenlntedøht sin ^ærel^ ,,slet ikke er til" ^Nr. S. l^ ^ egenlig ikke engang er ,,kontntet ind i Berden" ^ neppe

nok er sorstaaet as Apostlene ^Nr. S. og at han selv — selve St. Søren, solll so dog vidste hedre Be-sked

onl den, end St. Peder og St. Povl, der ,,indlod fig paa at døhe Folk i tusindvis^ — endnu ikke havde til-egnet sfg den, ,,egenlig ikke kunde udholde den^ sonl tanke, og kun paa en ganske særlig Maade ved sit eget ^fvs Forhold ^den nnævnelige ^enttnelighed^ var hleven oy-

ntærksont paa den og tildels hsulyel til ^ll ^bære trykket^ as sin Opdagelse s^Nr. S. l^s.

Med eet Ord: Kierkegaard lsar opstillet en Selvpla-

gelses- Religion, sotn intet nortnalt Menneske h^ tilegnet sig, og sout selve han selv kun ,,opdagende øsnede^ og trods

sit ,,særlige Forhold^ knn tildels knude taale at tæuke sig. J Krast as denne Religion celler paa ^ruttd as dette sær-lige Forhold^ sordrede h^n Kirkerne sævnede tned Jorden, Præsterne affatte ogMenuefkeslægtens Fortsættelse standset^ — da det er kaldt ,,en Skændsel^ at erklære en slig Re-ligionssorkyuder sor sindssyg og ,,en Kynisme^, at søge en lkttdskyldning sor hans aandelige lldsleflfer i hans legent-lige Svagelighed maa ^^ ^ ^^

have ^stersølgere. ^ ^^ ^ ^ ^ ^ ^ ^

ærede Samtidige , indrette det.e^ ^ ^

halls Forskriv s^emlagt lik paategning de ts^ Kontor, og sk^lk ^ pligtskyldigst møde sor at se, oln Redaktøren^ ofs Anmelderens Nadne ^ tegnede

^t ^ttt ^ ett^tttt: l. tlltt ^k. ^rett^ ^ttlt^rttfs^ tits D. otlt ^lttltll^ ffsesffmthesl.

Sont heksendt aabnede Søren Kierkegaard sit sidste

store og tnest populære Krigstog ^ tnall lnaa sor lnig gjerne kalde det sor et Korstog, Øln ulan vil, t^i det lig-

nede i al Fald Korstogene deri, at Folket inderlig gserne

s^, at de Angrebne sik Prhgl, skjønt det korsede sfg sor at salde i Angribernes ^ænder.^ lned det i en Avis-

artikel opkastede og besvarede Spørgsmaal: ,,Bar Biskop Mhnster et Sandhedsvidne^

dell nuværende Biskop havde tlentlig den s^ang ^,ka-noniseret" sin nhs asdøde Forgjænger soul ,,et as de rette Sandhedsvidner^ et^ed as ,,den hellige Ksæde, sont stræk-

ker sig gjennem ^iden sra Apostlenes dage^.

Ntt, da Kierkegaard selv er hfeveu kanoniseret f

hen ^rad, at der sra ,,daghladets^ pavestol er udgaaet

en Bulle, soln erklærer det sor ,,en Skjændsel^ at belhse og udpege de Skrøbeligheder, l^an har røbet i sine ester-

ladte Papirer, nu kunde det maaske være paa ^ide at op-kaste de to hinanden nærliggende Spørgsmaal: ,,Bar selveSt. Søren et Sandhedsvidne^ ^ og: ,,Skaf vi tro paa pavens klseslharhed^

l.

Ottt Søren Kierkegaard var et as de rette Sand-hedsvidner^

Bør glade pave har sredlyst den tnørke Askets ^iv

søttt ,,osret sor ett stor Jde^ hvilket onltrent er at gsøre hant til Martyr, Sandhedsvidne. Bef er der in-

gen Nødvendighed sor at tage Ordet ,,osret^ f saa streng

Betydning, sotn S. K. selv gsorde — da der var tale ottt en Attdell — og sordre, at ^fvet skal osres paa ett Bød-

delhfok, et Kors eller en Nist: vi sordrer ikke en ^ang, at Sandhedsvidnet ester t^nthedsedett skal vidne haade

tide og l.ltide^, tltett der er s^t, sottt tnan kan vente as enhver Mand, der hlot elsker Sandheden: at han is^ivs-

og Salighedsspørgsntaal ikke as personlige h^htl lt^ fig

selv og sine paarørende udsætter dens Forkyndelse, indtil den hliver hant heleslig.

Men det gsorde Søren Kierkegaard, hvis han ikke lyver, og f saa Fald er han so heller ifke sanddru, endsige Sandhedsvidne.

Sksønt han selv tifstaar , at han længe har havt Ose sør, at den øssfeielle Krissendotn var et uhyre Bedrag, en Førsalskelse as den sande ^ære, opsatte han at tage Bladet sra Munden ntod denne ,,sorsærdeligste as alle^øgne^ as ^Pietet sor sin asdøde Fadere til hans ,,asdøde Fa-

ders præsts var død sa, selv da dette var sket, øpsatte han Jndsigelsen itnod denne ,,den salske Kristendoms" For-

kynders Kanonisation as ^ushn ^ ^ ^tn^ ^stersølger under sfn Kandidatur tfl Bispestolen ,,sorutodensig Ønskede,at der saa længe, den stod paa, saavidt lllufigt Jlltet Pas-serede^. det kall lnan kalde at opsætte sit Bidttestnaal og tldsætte sftt Mission ester did og dejlighed.

det vilde hlive sor vidtfpstigt, og det er desuden al-

deles overstadigt at paavise, hvor gserlle og hvor oste han paa sesllitisf Bis hellhttede ,,Skllssefsen^ ^sandheden ^

paa god ganlntel dansk fignen tif ^seneste sor ben Sag, sonl han vifde srenllne, Noget, sonl hverken Sand-

hedsvidnet eller Salldhebsvellnen indfader sig paa. ,,dag-bladets^ Attest og ^n tilstaaelse ntaa vef betragtes

solll syldestgsørende. Jeg skal blot srelnlægge et eneste Be-vis paa, hvor hensynsløst den store Sagsorer sordresede

selv den hellige Skrists Mening, naar det kotn an paa at

støtte ell as hans egne Overdrivelser. det er saa haand-gribeligt, at ^velnsolnhelst kall tage og søfe paa det.

J det ganlfe ^estanlellte sorkælfes der sonl bekjendt, at

Proseten Jonas , der havde sorkyndt Ninives Jndbyggere Byens llndergang, opsfog sin Bofig lldensor Byen og as-

ventede ,

hvad der vilde ske, nlell at hall fortørnedes, da

herren, esterat de havde gsort Bod, sparede Byen. da hedder det:

„bød Gub ^errell et ^ikaion ^Græ^kar^ vokse øv før ^ouas, sor at være ^khgge over hans ^ioved øg fri ham fra hans onde, øg ^onas srhdede stg overmaade over bel. Men ved næste Mor-geligrh bød Gub en orm at stikke Græskarret, saa det visnede,

øg da ^øs gik øp, reiste Gnd eii stille ostenviud, og ^oten stak ^sølia^s ^oved, han vansmægtede og ønskede :^øden. fagde

Gud lit^lønas: Møn det .er bitsigt, at bn er vred for det Græ^-tar: men han fagde: ^illigvisl ^eg er vred tit bødens

sagde herren: ^n vai: nænsom øvei: det Græskar, som dil ikke havde arbeidet sør øg ikke givet ^ækft, som i een ^at stød op øg

i een sltat forgik, øg ieg skulde ikke være næniom over den store ^tad sskiniøe. hvøri der er mere eud tolv Gange titusind Meune-fler, soln isse tlende s^orsklel paa ^iøire øg hellfire, øg lneget

Saaledes lhder delten, tuen lltt kolnttter Søren Kier le-gaards Forklaring. den gantke, simple, ftttulke Forsælling

om , hvorledes ^ttd gav dett selvkjærlige , ubarmhjertige ^roset en praktisk Begrundelse af sin ^angnlodighed , sor-

vrænger den uuderfuudige Sagfører faaledes, at den hliver til et hempel paa, hvorledes Borherre plager dent, ,,der

elfker hattt^. efterat han har advaret detn tttod at Ønske eller haabe Noget , sordi s^ud i saa Fald vil gjøre det

Modsatte ^„Ojebliklet^ Nr. S. siger hau: „^ag et lempes s ^n profet — tænk først bvab det vis kige at være profet . bvør anstrengt og offret ell saadan Maud^ Liv er nieb ^tfkatd paa ollitlellt ^tll , bvab essei^ vi Mennesker

tillægge Værd. ^ænk faa paa profeten ^øna^l ^n faaban ss^ i Gub^ ^ienefse anstrengt Maub, han bar bet bestebne s^nfte at

hvile en smilte nnbel: i^kvggen as et ^ræsl^. ^an finder^ dette ^ræ, ^kvggen. hvilen s benne ^khgge mlbei: belle ^ræ, del gsør ham saa godt, at hall formodentlig sls har ønsk el at maatte beholde deulie vederkvægelse, krvgtel at den fknsbe tage^ fra dam — trukket s — flrak^ fæfter l^iid dell ^llmæglsge sin ^p-nlæetsolllhed paa detle .^ræ, en ^rm beørdreei lll al asgnave det^ sskød.

i^aa forfærdelig er Giid i kiil ^sæltigheb, saa forfærdelig ei: det . blot lllellllleftetig tatl at blive elstel af Gud øg et ste ^iid. llnberfætniugen l deci gælning: Glid er ^sælllghed, er: ^iall ec dm ^øb^fienbe."

dersont nogensinde en skristklog Mattd havde villet opfinde et eretnpel paa, hvorledes ,,Fandett læser Bibelen^, vilde det have været ham utnnligt at udtænke ett mere svigsukd, løgnerisk Forvrængning af de simple, klare Ord^ Jonas, den selvkjærkige, hjerteløse Spaanland, per ønsker

sig døden as h^tttt^ øv^- ^ttd ikke for at hævde dans Myndighed vil tilintetgjøre en hel slor Bv meh llskvlpigeog Skyldige, og det uagtet baade Konge og Folk har gjort Bod — opstilles først som et Pragtexemplar af selvfornegtende Profeter. Hele den sande Aarsag til, at Gud lod Græskarret vokse, forties; i Stedet for: „at det skød op i en Nat“ udenfor hans Hytte, fremstilles det som om han i det beskedne Ønske om lidt Hvile i Skyggen har søgt og „fundet“ et Træ, og at Vorherre aldrig saa snart mærkede, at Hvilen gjorde ham godt, førend han øjeblikkelig beordrer en Orm til at ødelægge Træet — „saa forfærdelig er Gud i sin Kjærlighed“ — siger han, men omtaler ikke med et Ord den udtrykkelige Forklaring, der gives den kjærlighedsløse Profet. Han fortier, at

det visnede Kikajon ikke skyggede over et Hvilested paa den Frommes Vej, men over en Tilskuerplads, hvorpaa den Hjerteløse af egen Drift havde slaaet sig ned for at tilfredsstille sin Selvkjærlighed ved Synet af sine Medmenneskers Undergang.

Jeg vil spørge ikke blot alle Præster, „Dagbladets“ æsthetiske Pastor Plys iberegnet, men enhver Lægmand, der kan læse og tænke: om det er tænkeligt, at en Mand som Søren Kierkegaard uforsætlig skulde kunne misforstaa den simple bibelske Fortælling saaledes, som han her har søgt at faa den forstaaet?

Man skulde næsten kunne tro, at denne Lektie om, hvorledes Gud irettesatte en aandelig rigtbegavet, men hjertevissen Seer, der i Stedet for at glæde sig over sine Medskabningers Lykke kun længtes efter at se Fuldbyrdelsen af den Tilintetgjørelsesdom, han selv havde udtalt — har generet Søren Kierkegaard som ell personlig Paamindelse, og at han derfor har villet bortforklare den. Men er dette at gaa ham for nær, saameget er vist, atden, der læser Bibelen faa bagvendt, det være fig as ^ige-

gyldighed, Forfængelighed eller dæntonisk ^hst til at nd-brede Fortvivlelse: ^ ^^ Sandhedsven, ettd-

sige Sandhedsvidne ^ s ottt Magntts l^i-

riksson siger: ikke ett religiøs Forfatter, der el-sker og søger Sandheden, men ett Kllnstlnager, der tager det ^ivne llprøvet, som det salder, sø-ger at saa saa tnange glimrende tanker nd deraf sønl ntnlig sor at lege med dent soln det sh-nes, nærmest as F orsættgølighed og ^limresyge

— med andre Ord: af egoisme.

li.

Pavens llseslbarheds ^

Kronen, Mitraen for alle dogmer, hvent der blot havde den i Orde^f

Saa sltkker sor Oseblikket selve den hellige Fader i

Roms Jo mere det skorter paa Avtoritet i Krast as Aands-overlegenhed, so nlere gjælder det at gsøre sin Myndighed gjældende ved Anmasselse.

Knnde nlan blot saa ^ægsolk til blindt at tro paa Klereslet, og Kleresfet til blindt at lystre Vatikanet^ saa

l^avde man engang sor alle ^ftlde paa det evindelige pilatiske ^sengangerspørgsmaal: ^ St^ndhed^

Saa var det saa nemt at sksælne mellem Ksættere og Rettroende, Kanoniserede og ^kommnnieerede, Martyrer og Forbrydere . man behøvede so blot at henvende sig paa h^tts llseslbarheds Kontor med en Forespørgsel, saa flk man Svar, og saa var al displtt overflødig. Naar den hellige Fæder erklærede salig Peer sor saa var

hæn øseblikkelig St. Peet:, og det var en h^s^b^sige et usordelagtigt Ord onl haut, og naar Allerhøsstsantnte

sksæfdte povs lld sor ett Ksætter og s^udshespotter, saa var hatt det ottt ikke as anden ^rulld, saa sordi det

var sagt as den nsesfhare Pave.

Men naar nu .^alls llseslharhed f dag ndslhngede sin Banstraale nlodpovl, sordi han igaar havde sagt, at

Peer ikke var nogen helgen, og Povl opihste, at ^ans llseslharhed isorgaars selv havde sagt det Satntne —

hvorledes gik det saa tned lfseslharhedenc^ Aldeles i sin Ordett: saa var det usesfharligt, at St.

Peer isorgaars kun var slet og ret Peer, ltten at santlne Peer allerede igaar tnaatte være hleven sorsrenlnlet til

St. Peer, estersolll ^ans llseslharhed i dag havde nd-slhnget sin banstraale inlod den, der ikke vidste det igaarf

der kall aldrig være ^vivl nlere, naar lnan hlot ind-rølntner, at Paven altid har Ret f

Men lnan lllaatte so være aldeles katholsk i hovedet sor at indrølnnle Sligt sa, lnan nlaatte endogsaa være det sor at hegsære uoget lignende f vil en eller anden

protestantisk ^æser nlaaske udhrhde.

Sig ikke det^ Sig ikke det f Jeg sk^ll bevise nled

Sort paa^vidt, at det: nlidt i vort tolerante, sor ikke at sige indisserellte Kjøbenhavn sindes ell Avtoritet, vg det en ^senlnlegsort, sa, selvgiort Avtoritet udelt nedarvet Mhttdig-

hed sra St. Peter, der uden videre erklærer det sor Skændsel, Raahed, llvidetthed, Køteragtighed, Besudlkng, Skidensærdighed, Bornerthed, ^adskhed osv., naar Attdre

f nlildere Fornt udtaler en dadlende dont over enkelte Sider as en sor k.^ Aar siden asdød Forsatters Birksonlhed,

og det uagtet hetneldte Avtoritet sor l^ A^ siden selv h^udtalt ett aldeles tilsvarende, ltlett langt strengere sorntttlerel

doln over satttnte Forsatter.

det er, sont enhver kan vide, ..dagbl.^, leg tnetter.

dett ..esterskrisl^ til dels Attttteldelse as S. K.^s ..ester-ladte papiret^, hvortned det oversaldt ntig sor tnin i ..Flk.

Av." ndtalle Opsattelse as denne Forsalter, vil sikkert

ettdnlt være i altsor srisk Minde, til at seg skulde behøve at th til Ansorsler as dens Krttsndlrhk sor at hetegne den

sout det groveste lldbrnd as opblæst Arrighed, der i utange dider har tilslnudset noget Blad i den anstændigere del as vor dagspresse.

dersom delt havde været optaget lnelleln Avertissementer, eller sont ..Bag- eller Melletnslhkke" ttted et Navn eller et

Mærke ttnder, vilde seg have kuuuet tæuke tnig Mnlighedett as, at et eller andet llngt Menneske, der, bespændt as nsor-

døsede kierkegaardske Fraser og lrhkket as den Avtoritets-overtro, sont er saa tilgivelig hos Folk, der tthlig er slupne

ttd as Skolen, havde saaet ^00 til at besri sig sor sine llarligheder i ..dagbladel". Jeg ^avde ritneligvis i saa Fald indskrænket nlig til at beklage den slette Anvendelse,

der var gsort as Papiret, og ikke tænkt tnere paa hant end paa de Stttaashre, der Nhaars^slen viser deres Mod øg

Bid ved anonhtnt at kaste Folk ett potte paa døren øg saa løbe deres Bes. Men det prædikat, der var ind

røtntnet den sotn ..esterskrsst" til en større, ikke ntærket

Atttttteldelse, stemplede den sottt sævnbhrdig ttted en Redak-tionsarlikef og ritneligvis sont produkt as et Redaktions-

ntedletn, sa, i Slutningen stod der endogsaa sølgende Sæt-

nsng: ^

„^l have sør aaringer siben vist. at vi ille høre meb tit hllnbe ^ennbrere. øg Meget as, bvab vi ben Gang hlrebe. øm elld esler bel ^øretiggellbe itle ^ltt, kunne vi ellbnll vedstaa—"det var altsaa selve Bladets pavelige „Bf^, det satntne sont sor Aaringer siden havde udtalt sfg otn Søren

Kierkegaard, seg l^avde sor ntig, og da det satnnte

ikke f Anmeldelsen as de efterladte Papirer^ havde paa-vist Nogetsomhelst, der kunde hegrtttlde uogen tth dom over den Asdøde, og da der mellem de efterladte Pa-

pirer^ og ^Shnspnnktet sor min Forsattervirksomhed^ celler ikke var forelagt" noget Andet, der knnde gsøre det,

sik seg ^hst til at se, hvorledes det samme i ^ster-

aaret l^avde dpmt om den ntt Fredlyste, da hans sorrige t^n^ ^t^tilrttrlunl udkom.

hvilken Forfkself den f^ang udtalte sfg i An-ledning as denne bog omdele Kierkegaards Forsatter-virksomhed i en særdeles velskreven Artikel saa suld-stændig i Overenskomst med, l^vad seg har skrevet onl de esterladte Papirer, at der næsten ikke er et eneste Punkt, der staar i Strid med de udtalelser, som ,,Bi" ti Aar senere ^ar kaldt ,^et Angreb, som med Skammens sulde Bægt maa salde tilhage paa Angriberen^. den ^ang paaviste de selvsamme Fesl og Svagheder hos

S. K., som seg fsar srem^ævet, kun brugte meg^t stærkere lkdtrhk end dem, som i Aar kun har

været i Stand til at opsatte som tegn paa ,,Naahed, Plnmphed, ^^^ øsb.

Jeg skal asskrive nogle Sætninger til Prøve. Angaaende Kierkegaards Stil har ladet mig

høre ilde, sordi seg sagde, at den ^manglede ^nde, Frisk-^ed, Asrunding og Belklang^. den ^ang ^hed det^ at det

hørte til S. K.^s l^sendommelig^ed at være

taolifk, asorifsist, uben ^vne tit at kunne begrænbfe fig esser

giøre flg færbig".der siges, at hans Stil ,,langtsra var ttogen MØnsterstil", der gsøres udsættelser paa hans indviklede Sætningssøsning,

hans Mishrttg as tankestreger, hans Sprogshnder osv. ligesont ogsaa paa hans ,,Sosisterier og Spidssindigheder,

totnute ^egen ttled Ord og ,.behag i de ntest søgte Para-do^er", og klages over, at

,,ball^ ^ellalenheb salder øste pludselig ned fra del ophøiede tit det platte".

Med gensyn til hans paalidelighed udtales netop den saanttne Overhevisning, sotn seg har udtalt: at den

plan sor he^ h^ Forsatterskah, sont han søger at saa Folk til at betragte sotn lagt sorud, er opgsort dagester,

øg sølgende Raisonnetnent erklæres sor ,,logisk berettiget": ,,s^ørf. vedkiender fig setv. at ban har gsørl et haandværk as

bedraget. .^vem esser hvad kikkrer ø^ imød, at denne bøg er ett

ttv intrige. et tivt Mømeut i bedrageriet^ ^et er en Gangfør atle den ^traf, der følget as at anvende Løgnen ^ss setv s en gød

i^agtl ^seneste, at ntatt glør ^lndre nstkkre s dere^ ^øm."

Ont Forholdet tnefletn S. K.^s æsthetiske og relf-

g i øse Birksøttthed s^de den ^ang: lader tis, al naar han havde befæstiget flg nogen ^sv

med alvorlig ethift eller retigiøø prødnktion, tom der en nsmød-skaaetig ^rang øver ham til ai slaa æsthetik dagnh^ tss at gsø^ dialektiske ^øktt^pøkns øg søssssiskø ^as^nspisterknnstør , til al e^:-perimentere med d^ mest førsløsne ^deer, tst at snddslde sig setv,

at han døg var ell i^alan^ kart, før itse at sige ^aicin selv. dermed staar det ikke t Mødstrsp, naar han førlætser, at han

hver ^ag bad. ^ette latter stg gavi s^ene niev l^anø æsthetik

Prødnktivitet. ^et har været l^ani. met^enø vet æsihelsske ^tas^s stød paa, en lille episødifk bød, et ^lag^ ^tbsøtntiøn, der gav ham Løv tit at svnde paanv. bi sige med velbøraav ^n: sønhe, thl . . . der er ved hele sss hanø æsthetiske Prøvuktsøn øg gaiiske sceelig

ved vi^se Partter deraf nogel ahsølut ^ørkas^ltg^: oen ^eci si^eni-trædende ^ørtiærtsghed sør del ^æmømste og Løst iil ae sai^he sig

herr,

eii nærhed, der havde sin Grnnv i l^aiiø eiendommelige vanskabte lss aandelige ^atur."Mens f l^D slaar ^ænderne santnlell as Rædsel over, at seg har „ligesreltt sat Kierkegaard i Klasse nled

Sindssyge^, skrev i l^:

„^enne ^iubsshge svues endogsaa eflei: eii i det f øregaaenbe eiteret firing at bøinme llnderliben at være stegen tst temporær

^illbssøevirrillg s^." Sksøllt det ltlt ligges snig til ^ast, at seg har tifladt ltlig

elt string sottt den^ at „hatls ^oved havde sfltgt h^ ^lserte,^ hed det den ^attg:

^en trebie ^øvebsibe ved ^s aandsige habitus var en tø-

tat sl^ Mauget paa tristhed øg llmibbesbarhed. ^tst var hos ham ^periment^ hall snnbe ^nlet gføre uden i Krelft af ^tefte^iøu^

hau er iste et Mellnefke, han er tun en ^ænlemafsiue fl^, øg der-sør ei: han ligesaa viss en aandelig vanskabning , søm den visde

være et segemsigt Misfoster, der tun bestod af^oveb, men mang-tebe .^røp øg Lemmer."

Min Frelttstiffing as SØr^n Kierkegaard sotn ell kllhkkelig,

der nlaatte hære alle de Jegsotells Skavanker, sotn natur-lig udvikler fig, naar ell overlnægtig Aand er hfevell isørt et tif yderlighed svageligt og ulangelsuldt ^egente, .saasonl

Jndhifdskh^ Fors^ngefigh^ ^enshn^h^e Pirrelighed og Assektation ^ er iaar as hfeven betegnet sollt

„en Bagvaskeffe og Besttdfing^, ett „stinkende dyngen as

Raahed, Bornerthed, Khnisllte og ^adskhed. ^d o^ lttt f^rlede^ selv astnalede delt tttt Kanoniserede

sire Aar ester h^ ^^

„^vab der førft øg sidst slaar Læseren, er forfatterens sotas-sale ^esvføsesse, ber baade viser fig føm ben, mau klmbe f^if^

tis at flge førvørpneste ^etvtissib — som en ^esvbennbring, ber

veb fin intensitet øisbe have været granbios, hvis ben iste havbe

havt forfatterens eget ieg til Gsenftaud, hvorved ben som før-sængetigheb satber ind uuber bet Lattertige — øg søm eii masten

løs ^øvmød oversør hele Omverdenen, ber isse er værbig tis at tøse bette eilestaaenbe iegs ^solvinge."Flere citater behøpes der sorhaaheulig ikke sor at vise, at „dagbladets^ pavelighed selv har leveret ett Frettt-stilling as Søren Kierkegaard, der aldeles svarer til den,

sotn i ^sterskrists-Bullen er banlyst sotn en literær For-hrhdelse. Selvsølgelig har selv^ paven k^^tt skrevet delt

korrekte Anmeldelse sor ti Aar siden eller den Bnlle, der iaar betegner den tilsvarende lldtafelse f „Folk. Av.^ som ett uhørt Skændsel, men han har trykket sit Segl under

dem, vedkjendt sig dem hegge og udtrykkelig sremhævet Bed^ kjendelsen. Nlt er det ganske vist naturligt, ja, uuttdgaae^

ligt , at Paverne haabe kan skiste Mening og Kardinaler, men naar pavens Overbevisning ikke staar saslere, end at den ester saa Aars Forløb stempler de selvsamme Sætnilt-ger, som han selv har ladet sorkynde, med de smudsigste Prædikater, som det dannede Syrog kall opdrive , ene og og alene sordi han i Mellemtiden i Stedet sor ell selv-

stændig, skarpsindig og samvillighed^sufd Medarhejder, del^ sagde sin Mening lige ærlig, h^ enten der var tale om en Berømthed effev en llpaaskjønnet, har saaet en ^seiper. som .... leg ikke nænner at karakterisere saa tror leg, at den store økumeniske Myndighed ^ Publikum , vil pære enig med mig øm^ at halt indtil videre maa gjøre Askald

paa den attraaede llsejldarhed. Og er han ikke usejlbar, saa har han ttsejlbarlig be-

gaaet en Fejl, enten da han saa ilde sordømte min Op-

sattelse as den Kanoniserede, eller da h^tn s^kd vedkjendt^ sig en tilsvarende.

Og i Krast as denne Fejl maa hall tage alle de t^rov-

heder, hd^t^ h^ h^ overdænget mig, tilbage, enten sordi de i ^ ^ s^vste lldtalelse var uberettf-gede , eller sordi de i modsat Fald sørst og sremmest rammen detttte.

Jeg tillader tnig dersor at tilbagesende prædikaterne. ,,Kynisme^, ukyndigheds, uvidenheds, ^Bornertheds, ^Raahed^, ,,Skidensærdigh^b^ ,,Plttmphed ltdell ^ige^ og Sksændsel^ it^lrl Beskyldningerne sor ..Mangel paa sympathetisk Sands, tankens Klarhed og tngt, aandeligt Skarpsyn og kskærlig Medsølelse^ — sor Bestræbelsen sor ,,at nedsætte den Asdødes Personlighed^, sraksende den

Asdøde Alt, hvad der gsør et Menneske h^devli^, be-sttdle dell Asdødes personlighed paa en Maade, der ikke

hav tnange Sidestykker f vor literaturs, at have ,,lagt hatn sor ^ ,,bagvasket h^ ^ ik^l^ den ,,ener-giske Protest i Sandhedens og Sømmelighedens Navns — it^ttr ,,dyngen, som der ikke kan røres op i, ndett at Stanken lldbreder sig videres it^ Raadet ,,at skylle Mundens.

det Sfdste vil sorhaabenkig komme tilpas, naar Bed-

kommende h^ sttltkek di^se æs hætu selv opdække de-likatesser.